

2026-04-28

Lägesbild Bräcke kommun 2025

UTKAST

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-04-28

Diariernr: KSK 2026/217-10

För revidering ansvarar: Samhällsbyggnadsavdelningen

Dokumentet gäller för: Koncernen Bräcke kommun

**Bräcke
kommun**

Bräcke kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning – Lägesbild Bräcke kommun 2025.....	3
Inledning.....	5
Bräcke kommun	6
Om kommunen.....	6
Samverkansforum	6
Bakgrundsfaktorer.....	7
Lägesbild över barn och ungas uppväxtvillkor	8
Demografi.....	11
Ekonomisk utsatthet.....	12
Kartläggning brottslighet och trygghet Bräcke kommun.....	16
Våld i nära relationer	18
Våld mot barn och unga	22
Brott i skolmiljö	25
Narkotikabrott.....	26
Avloppsvattenbaserad epidemiologi	28
Stöld – och tillgreppsbrott.....	30
Förmögenhetsbrott.....	33
Skadegörelsebrott.....	35
Våldsbejakande extremism	36
Välfärdsbrott.....	37
Bedrägeribrott	37
Hot, våld och otillåten påverkan	41
Trafikbrott	41
Metod & material	45
Beskrivning av material	45
Referenslista.....	49

Bräcke kommun

Sammanfattning – Lägesbild Bräcke kommun 2025

Lägesbilden för Bräcke kommun 2025 har tagits fram enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Den ger en samlad bild av brottslighet, trygghet samt centrala risk- och skyddsfaktorer. Underlaget baseras på statistik från bland annat BRÅ, NTU och Kolada, kompletterat med kommunens verksamhetsuppgifter och andra relevanta datakällor.

Övergripande läge

Bräcke kommun bedöms fortsatt som en relativt trygg kommun i jämförelse med länet och riket. Den självrapporterade oron för brott är låg. Samtidigt visar statistiken en ökning av anmälda brott under 2024–2025, främst inom förmögenhetsbrott, skadegörelse och bedrägerier. Variationerna mellan åren är stora när man tittar på brott /100 000 invånare. Detta gör man för att kunna jämföra mellan kommunerna, dock riskerar små skillnader i faktiska tal att ge stora variationer pga. begränsat befolkningsunderlag.

Prioriterade fokusområden

Utifrån kartläggningen har tre fokusområden identifierats för det fortsatta brottsförebyggande arbetet:

- Narkotikabruk och dess påverkan på barn och unga
- Våld i nära relationer, inklusive våld mot barn och barnfridsbrott
- Bedrägerier och välfärdsbrott

Barn och unga

Barn och ungas uppväxtvillkor präglas av både styrkor och risker. Bräcke har goda skyddsfaktorer, såsom positiv anknytning till skolan och goda kamratrelationer. Samtidigt lever en relativt hög andel barn i ekonomisk utsatthet och anmälda fall av våld mot barn har ökat, särskilt mot pojkar i hemmiljö. Antalet orosanmälningar till socialtjänsten är fortsatt högt, vilket indikerar behov av tidiga och samordnade insatser.

Brottslighet och trygghet

Våld i nära relationer visar stora variationer men ligger sammantaget på en förhöjd nivå över tid. Stöld- och tillgreppsbrott, inklusive bostadsinbrott, har ökat efter en tidigare nedgång. Skadegörelsebrotten når en tydlig topp 2025. Bedrägeribrotten har ökat markant, särskilt bedrägerier genom social manipulation. Trafikbrotten är relativt stabila och påverkas i hög grad av polisens närvaro och insatser.

Bräcke kommun

Upplevd trygghet

Trots ökningen av anmälda brott upplever invånarna i Bräcke kommun lägre oro och otrygghet än invånarna i både länet och riket. Otrygghet vid utevistelse och anpassning av vardagsbeteenden på grund av brottslighet är fortsatt låg.

Organisation och samhällsklimat

Kommunens verksamheter upplever ett hårdare samhällsklimat, med ökade påtryckningar samt inslag av hot, hat och otillåten påverkan, särskilt inom bygg- och miljöförvaltningen, vård och socialavdelningen och barn- och utbildningsavdelningen. Detta påverkar arbetsmiljö och förutsättningarna för bland annat myndighetsutövning.

Samlad bedömning

Lägesbilden visar behov av ett långsiktigt, samordnat och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Särskild prioritet bör ges till barn och unga, våld i nära relationer, narkotika samt bedrägerier. Fortsatt samverkan mellan kommunens verksamheter, Polismyndigheten och andra aktörer är avgörande för att möta identifierade utmaningar och bibehålla Bräcke som en trygg kommun.

Bräcke kommun

Inledning

För att kunna utveckla och implementera relevanta och effektiva insatser mot brottsligheten krävs en lokal lägesbild. Lägesbilden ska agera som underlag till åtgärderna för att det brottsförebyggande och trygghetsfrämjade arbetet ska effektiviseras inom kommunen. En lägesbild är en översikt som sammanfattar resultaten från kartläggningen och identifierar avvikelser eller mönster i brottsligheten. Den ger en helhetsbedömning av var de största problemen finns, hur situationen förhåller sig till referensdata och hur utvecklingen har sett ut över tid.

Kartläggning innebär en systematisk insamling av data kring ett geografiskt område eller ett specifikt brottsproblem. Syftet är att samla information om vad som inträffar, omfattningen, frekvensen, metoderna samt under vilka förhållanden brottsligheten förekommer.

Från den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft som tydliggör kommunernas ansvar för att organisera och bedriva brottsförebyggande arbete på ett effektivt och kunskapsbaserat arbetssätt. Enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunerna genomföra en kartläggning av brottsligheten inom sina geografiska områden och utarbeta en lägesbild. Baserat på lägesbilden ska de bedöma behovet av åtgärder och fatta beslut om en plan för att genomföra dessa. Lägesbilden och åtgärdsplanen ska följas upp minst vartannat år.

Bräcke kommun

Bräcke kommun

Om kommunen

Bräcke kommun är belagd i öster av Jämtlands län och är den näst minsta kommunen i länet sett till befolkningstäthet med en befolkning på 5950 personer (SCB 2025). Bräcke kommun har en total yta på 3784 kvadratkilometer, varav ca 78 procent utgör skogsmark, och befolkningstäthet ligger på ungefär 1,6 personer per kvadratkilometer. Kommunen har fyra tätorter Bräcke, Kälarne, Gällö och Pilgrimstad.

Kommunen är organiserad genom en kombination av avdelningar, förvaltningar, politiska utskott och samarbetsforum med andra kommuner. Det finns 3 nämnder, bygg- och miljönämnden tillsammans med Ånge kommun, överförmyndarnämnden i Bräcke, Berg och Härjedalen samt valnämnden.

Bräcke har flera avdelningar med ett flertal anställda som har ett starkt fokus på samhällsutveckling och att främja både service och infrastruktur för att stödja invånare och företagare.

Samverkansforum

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Bräcke kommun har stora kopplingar till kommunens lokala folkhälso- och brottsförebyggande råd (BRÅ). Inom folkhälso- och brottsförebyggande rådet finns ett etablerat samarbete mellan polis, hälsocentral, civilsamhället, vård- och socialavdelningen, barn- och utbildningsavdelningen, bygg- och miljönämnden, samhällsbyggnadsavdelningen, samordnare för folkhälsa och brottsförebyggande arbete, säkerhetssamordnare, Region Jämtland Härjedalen, Jämtlands Gymnasium Bräcke samt Systembolaget.

Samverkansöverenskommelse lokalpolisområde Östersund

Bräcke kommun och polismyndigheten, lokalpolisområde Östersund, har en samverkansöverenskommelse som grund för det brottsförebyggande arbetet. Syftet är att identifiera och prioritera utvecklingsområden i kommunen för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Överenskommelsen sträcker sig mellan 2023–2026.

Bakgrundsfaktorer

Risk- och skyddsfaktorer

Vissa sociala förhållanden har en tydlig koppling till kriminalitet, och begreppen risk- och skyddsfaktorer spelar en central roll för att beskriva vilka faktorer som påverkar utvecklingen av ohälsa eller psykisk ohälsa hos individer. Riskfaktorer är omständigheter som ökar sannolikheten för att en individ ska utveckla problem. Ju fler riskfaktorer som förekommer i en individs liv, desto större är risken för en negativ utveckling. I kontrast till detta är skyddsfaktorer förhållanden som stärker individens motståndskraft mot påfrestningar och mildrar påverkan av riskfaktorer. Det är faktorer som ökar sannolikheten för att individer ska må bra.

När det gäller barn och unga har forskning identifierat ett antal faktorer som är betydelsefulla i barn och ungas beteendeutveckling. Framträdande riskfaktorer är skolstress, familjekonflikter, bristande föräldrastöd, mobbning, ekonomisk utsatthet och psykisk ohälsa inom familjen. Särskilt värdefulla skyddsfaktorer är goda fysiska, kognitiva och sociala färdigheter. Exempel på det är kreativitet, impulskontroll, skolframgång, engagemang i fritidsaktiviteter och en trygg känslomässig anknytning till föräldrarna.

Miljön och förhållandena som barn och unga växer upp i påverkar deras fysiska och psykiska hälsa under hela livet. Då barn spenderar en stor del av sin tid i hemmet, förskolan och skolan är dessa arenor centrala för det hälsofrämjande arbetet. Tidiga insatser i dessa miljöer är därför av avgörande betydelse för att minska ojämlikheter i uppväxtvillkor och förebygga framtida ohälsa. Att arbeta förebyggande i dessa sammanhang kan bryta negativa mönster och bidra till en positiv utveckling för individen.

Stapeldiagrammet på nästa sida baseras på en undersökning av Region Jämtland Härjedalen (2022). Data baseras på årliga hälsosamtal med elever i Jämtlands län, insamlade under läsåren 2017–2020 i årskurs 4, 7 och gymnasiets första år. Samtalen, som genomförs av skolsköterskor och dokumenteras anonymt, ger en värdefull grund för folkhälsoarbetet. Resultaten visar tydligt att insatser som stärker skyddsfaktorer har stor potential att förbättra skolelevers välmående, oavsett deras individuella förutsättningar.

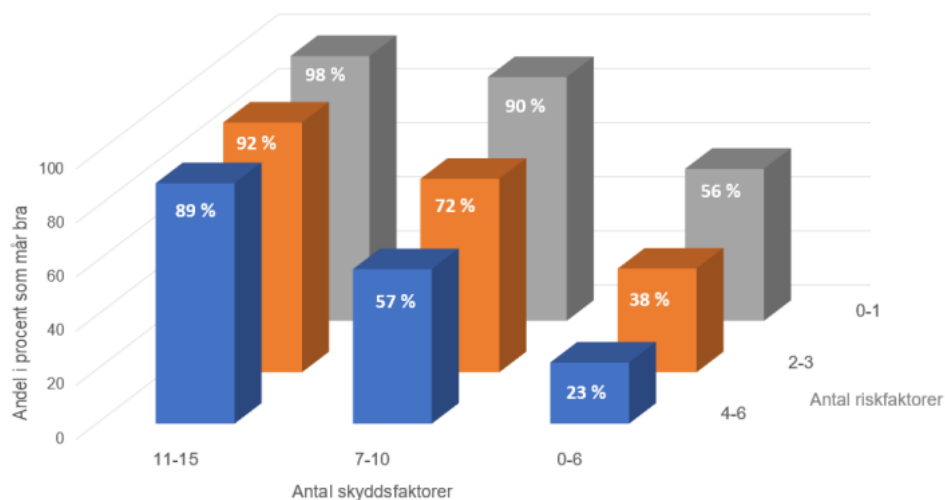

Bild 1 - Andel som upplever att de mår bra utifrån grupperingar av antal skydds och riskfaktorer. Baserat på elever i årskurs 7 och år 1 på gymnasiet (Källa: Region Jämtland Härjedalen 2022)

Bräcke kommun

Det är viktigt att notera att välmående påverkas av balansen mellan antalet skydds- och riskfaktorer. Barn och unga som har fler skyddsfaktorer tenderar att må bättre, även om de samtidigt har flera riskfaktorer. Resultatet av undersökningen visar att bland elever med 4–6 riskfaktorer och få (0–6) skyddsfaktorer är det endast 23 procent som uppger att de mår bra. För samma grupp med ett högre antal skyddsfaktorer (11–15) stiger andelen som mår bra till hela 89 procent. Det understryker vikten av att arbeta hälsofrämjande och att stärka skyddsfaktorer, särskilt för elever som har många riskfaktorer.

Lägesbild över barn och ungas uppväxtvillkor

Förebyggande arbete som riktar sig mot barn och unga är en lönsam investering. Det finns väl dokumenterade samband mellan uppväxtvillkor och barns framtida hälsa, samt deras sociala och ekonomiska trygghet. Folkhälsoforskning har under lång tid kartlagt hur uppväxtförhållanden påverkar risken för att utveckla normbrytande beteenden, både på kort och lång sikt. Idag finns en tydlig trend bland beslutsfattare, yrkesverksamma och brukarföreträdare att omsätta dessa forskningsinsikter i konkreta insatser och åtgärder.

Länsstyrelsen Jämtlands län lät under 2024 ett konsultföretag ta fram lägesbilder för alla kommuner i länet. Lägesbilden baserades på ett verktyg framtaget av konsultfirman. Verktöget har tagits fram i samarbete med forskare från Uppsala universitet och baseras på en forskningsöversikt som genomfördes 2019. I rapporten visas de olika uppväxtvillkor och områden som analysen är uppdelad i. Sammanlagt omfattar dessa uppväxtvillkor 51 olika indikatorer som sammanställts till 11 olika uppväxtvillkor.

Barnets uppväxtvillkor har en stark inverkan på risken för bruk av alkohol, narkotika och tobak, skolresultat, risk för kriminellt beteende samt dess fysiska och psykiska hälsa.

Välbefinnandet hos barn och unga har dessutom långsiktiga effekter på hur de mår och fungerar som vuxna. I lägesbilden kategoriseras barns omgivning för att ge en helhetsbild av deras uppväxtvillkor utifrån familj, skola, närområde och individ/kamrater.

Bräcke kommun

Lägesbilden är en kvantitativ mätning av barn och ungas uppväxtvillkor, baserad på offentlig statistik. Totalt har 11 uppväxtvillkor identifierats som har betydande påverkan på barns och ungas utveckling. Varje uppväxtvillkor har beräknats med hjälp av bakomliggande statistiska mått, som tillsammans har skapats till ett index för att ge en deskriptiv översikt. Uppväxtvillkoren har analyserats genom jämförelse med motsvarande data från andra kommuner i Jämtlands län.

Kartan till höger illustrerar genomsnittet för samtliga uppväxtvillkor i Jämtlands läns kommuner. På en skala från 1 till 100 är snittet i Jämtlands län 70,8 i genomsnitt. 71,9 för pojkar och 69,8 för flickor. I genomsnitt skiljer det 24,5 indexpunkter i genomsnitt för varje uppväxtvillkor mellan kommunen med högst och lägst indexvärde.

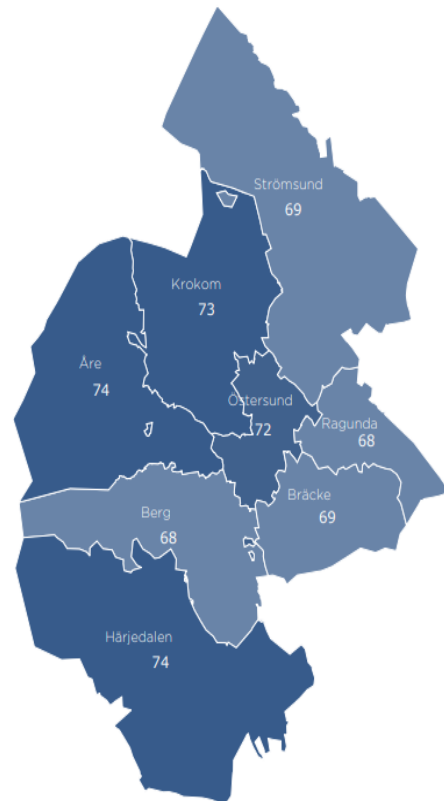
De uppväxtvillkor som visar störst variation mellan kommunerna är "Avsaknad av normbrytande beteenden", "Låg fattigdom" och "Välfungerande närsamhälle". De minsta skillnaderna finns inom de uppväxtvillkor som berör normer och tillgång till tobak, alkohol och narkotika samt anknytning till skolan. Största skillnad mellan könen är det för uppväxtvillkoren God psykisk hälsa och Avsaknad av normbrytande beteende.

Bräckes genomsnitt för samtliga uppväxtvillkor är 69,3 indexpunkter. För 8 av 11 index har pojkar ett högre värde än flickor, medan flickor har ett högre värde för två uppväxtvillkor. Bräcke har högst resultat i Jämtlands län för uppväxtvillkoren Positiv anknytning till skolan samt Positiva kamratrelationer i skolan.

I Bräcke kommun har flickor särskilt goda resultat för uppväxtvillkoren Tidiga skolframgångar och Positiv anknytning i skolan. För dessa ligger Bräcke över snittet i Jämtlands län. För pojkar i Bräcke kommun är det framför allt uppväxtvillkoren Positiva kamratrelationer i skolan, God psykisk hälsa samt positiv anknytning till skolan där det är goda resultat. Skillnaden mellan pojkar och flickor är störst för uppväxtvillkoren Avsaknad av normbrytande beteende (flickor har +13 indexpunkter) samt God psykisk hälsa (pojkar har +26 indexpunkter).

I jämförelse med analyser som gjordes 2023 är största skillnaden för flickor att uppväxtvillkoren Föräldrar med otillåtande attityder till barnets normbrytande beteende sjunkit med 10 indexpunkter och God psykisk hälsa har sjunkit med 8 indexpunkter. För pojkar är största skillnaden uppväxtvillkoret Föräldrar med otillåtande attityder till barnets normbrytande beteende som stigit med 14 indexpunkter, Upplevd låg tillgång till tobak, alkohol och narkotika som stigit med 10 indexpunkter, Avsaknad av normbrytande beteende som sjunkit med 10 indexpunkter samt Möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområdet och skolan som också sjunkit 10 indexpunkter sedan senaste mätningen. Generellt har resultaten för pojkar varierat i högre grad än flickor.

Uppväxtvillkor i Jämtlands län

	Bräcke Pojkar	Bräcke Flickor	Jämtlands län Pojkar	Jämtlands län Flickor	Antal statistiska mått
1. Goda uppväxtförhållanden inom familjen	75	70	74	74	5
2. Föräldrar med otillåtna attityder till barnets normbrytande beteende	75	66	72	72	4
3. Tidiga skolframgångar	65	74	67	68	4
4. Positiv anknytning till skolan	84	82	80	76	8
5. Positiva kamratrelationer i skolan	84	72	79	70	5
6. Avsaknad av normbrytande beteenden	59	72	63	77	3
7. Upplevd låg tillgång till tobak, alkohol och narkotika	87	77	83	80	8
8. God psykisk hälsa	88	62	84	65	4
9. Valfungerande närsamhälle	76	71	75	72	4
10. Låg fattigdom	41	41	54	54	2
11. Möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområdet och skolan	54	50	60	59	3

Maximalt värde per uppväxtvillkor är 100. Ju högre värde, desto bättre uppväxtvillkor.

Bild 2- Sammanfattning av uppväxtvillkor Jämtlands län och Bräcke kommun (Källa: Lägesbild över barn och unga)

Forskningsinstitutet Research institutes of Sweden (RISE) har tagit fram en rapport som visar på vilka risk- och skyddsfaktorer som är gemensamma för olika problemutfall samt vilka som är mer specifika för enskilda problemutfall. Syftet med rapporten är att utgöra ett kunskapsunderlag som kan stödja ett samordnat och forskningsbaserat arbete med att främja hälsa och förebygga problem på lokal, regional och nationell nivå. Resultatet visade att sambanden mellan olika risk- och skyddsfaktorer och olika utfall är komplexa och sällan entydiga. Det innebär att en enskild faktor sällan kan identifieras som en tydlig orsak till ett eller flera specifika utfall.

I förhållande till Bräckes resultat är positiv anknytning till skolan en skyddsfaktor som kan förebygga kriminalitet, psykisk ohälsa och utanförskap. Däremot är det negativt att resultatet för Bräcke gällande Föräldrar med otillåtna attityder till barnets normbrytande beteende är lågt, då främst för pojkar. Det har positiva effekter när barn upplever att deras föräldrar inte tillåter att barnet dricker alkohol, eller att barnet deltar i andra normbrytande beteenden. Föräldrarnas attityder och beteenden kopplat till barns normbrytande beteenden såsom våld, droger och brott har en dokumenterad koppling till barns utveckling av egna normbrytande beteenden. Särskilt stor risk för att utveckla missbruk råder om föräldern involverar barnen i sin egen drog- eller alkoholanvändning, till exempel genom att köpa ut alkohol eller bjuda sitt barn på alkohol. (Ramboll 2023)

Bräcke kommun

Demografi

Antal invånare 2015–2025						
2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025
6455	6181	6175	6162	6099	6035	5950

Bild 3 – Antal invånare i Bräcke kommun 2015–2025 (Källa: Statens centralbyrå SCB)

Kommunen står inför utmaningar kopplade till en åldrande befolkning och en minskande befolkningstrend, vilket påverkar både ekonomin och behovet av kommunal service.

Enligt SKR:s visualiseringsverktyg för befolkningsutvecklingen i Sverige fram till 2033 (källa SCB), bedöms Bräcke kommuns befolkning minska med cirka 500 personer. Andelen äldre förväntas öka med drygt 25 procent medan barn i förskola och skola förväntas minska med 12 procent. Invånare i arbetsför ålder, det vill säga mellan 20 – 66 år förväntas minska med 13,4 procent.

I kommunplanen har antalet invånare satts utifrån den befolkningsprognos som kommunen fått från leverantören Statisticon AB. För 2025 är antalet invånare satt till 6 032, år 2026 till 5 969 och år 2027 till 5 909 personer. Det som sen ligger till grund för utfallet av skatte- och statsbidragsintäkter det kommande året är befolkningstalet per den 1 november.

Bräcke kommun

Ekonomisk utsatthet

Barnfattigdom

2024 fanns det 1018 barn mellan 0–17 år i Bräcke kommun och 9,6 procent av dessa levde i ekonomiskt utsatta hushåll. Genomsnittet för länet var 4,3 procent och för riket 3,6 procent (2025 års siffror är inte publicerade).

Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd i Bräcke kommun ligger konsekvent på högre nivå än både länet och riket. Uppgången 2024 är markant och bryter den positiva trenden.

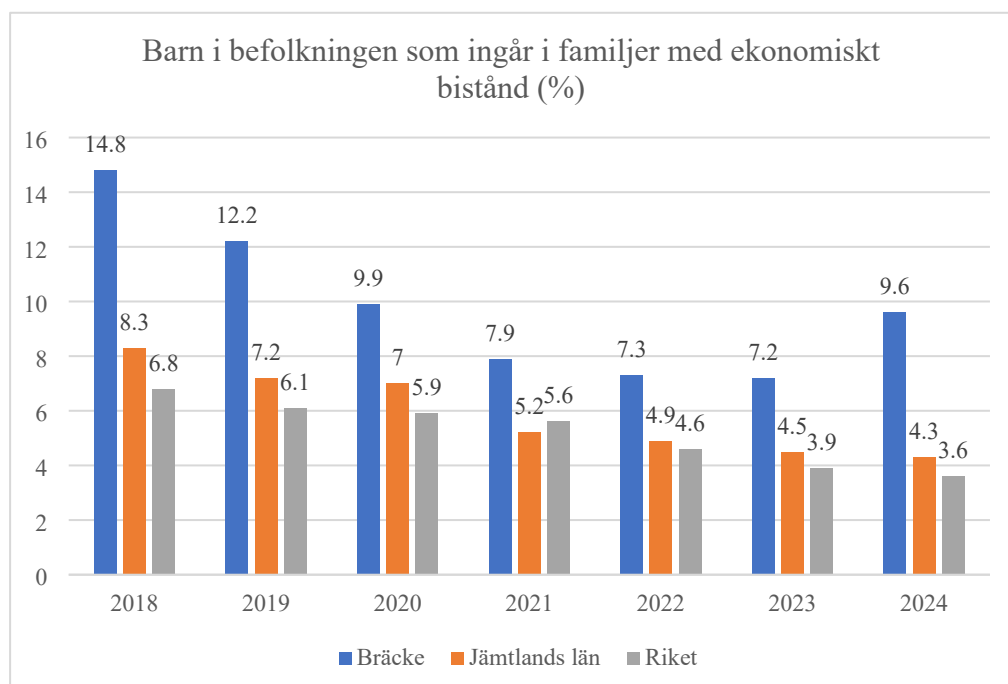

Bild 4 – Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel i procent (Källa: Kolada)

Om nyckeltalet:

Antal barn som ingår i hushåll som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd dividerat med antal barn i kommunen. Barn avser personer under 18 år. Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd samt Registret över totalbefolkningen (RTB)

Bräcke kommun

Barnfattighedsrapport

Rädda barnen släppte 2025 en barnfattighedsrapport där de har reviderat Rädda barnens tidigare mått på barnfattigdom, för att bättre spegla barns faktiska levnadsvillkor och ekonomiska utsatthet. Rapporten visar på barnfattigdomen i Sverige har ökat när man tar hänsyn till ökade kostnader samtidigt som inflationen har sänkt reallöner. Det sammanlagt gör att barn har blivit mer ekonomiskt sårbara de senaste åren. Rapporten visar även att det är tydliga skillnader i vilken familjetyp, bakgrund men även beroende på vilken kommun barnet är bosatt i.

Baserat på det reviderade måttet ligger Bräcke långt ner på listan.

Rädda Barnens reviderade barnfattighedsmått: Antal barn i hushåll enligt alternativ beräkning av låg inkomststandard som bygger på Konsumentverkets beräkningar av basbehov och/eller antal barn i hushåll som uppbär försörjningsstöd.

Det finns barn som registrerats både i statistiken för låg inkomststandard och i statistiken för barn i hushåll som uppbär försörjningsstöd. Den här överlappningen justeras i beräkningen.

Reviderat mått

Kommun	Rank	Antal barn	procent
Krokom	54	302	8,1
Åre	68	225	9,1
Östersund	84	1273	9,9
Härjedalen	161	212	13,2
Berg	215	225	16,5
Ragunda	239	174	18,3
Strömsund	261	386	20,1
Bräcke	280	249	23,8

Bild 5 – Antal barn i hushåll enligt alternativ beräkning av låg inkomststandard som bygger på Konsumentverkets beräkningar av basbehov och/eller 1 antal barn i hushåll som uppbär försörjningsstöd. (Källa: Rädda Barnen)

Bräcke kommun

Försörjningsstöd

Kostnad för försörjningsstöd 2024–2025

2024	2025	Totalt
7 191 156	7 589 342	14 780 498

Bild 6 – Kostnad för försörjningsstöd 2024–2025 (Källa: Bräcke kommun).

Antal placeringar barn och unga 0–20 år i familjehem eller för vård och boende

Antalet placerade barn och unga varierar mellan åren och placeringsformerna. Placeringar i familjehem är den vanligaste insatsen under hela perioden. Efter en tydlig minskning 2022 ökar antalet igen 2023, för att därefter ligga på en stabil nivå 2024–2025.

Placeringar i HVB-hem minskar successivt från 2021 till 2023, men ökar något från 2024 och ligger kvar på samma nivå 2025. Detta kan indikera ett ökat behov av mer omfattande vårdinsatser jämfört med föregående år.

Placeringar inom SiS förekommer först från 2024 och omfattar enstaka fall både 2024 och 2025. Även om antalen är låga tyder detta på att behov av särskilt ingripande insatser har uppstått under perioden.

Sammanfattningsvis dominerar familjehemsplaceringar under hela perioden, medan HVB-placeringar minskar över tid och SIS-placeringar är mycket sällsynta.

Antal placeringar barn och unga 0–20 år i familjehem eller för vård och boende

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal placerade i familjehem	19	11	17	13	13
Antal placerade i HVB-hem (hem för vård och boende)	8	4	3	5	5
Antal placerade i SIS (stödboende)	0	0	0	1	1

Bild 8 - Antal barn och unga placerad i familjehem, hem för vård och boende HVB och stödboende SIS (Källa: Bräcke kommun)

LUL yttrande (lag med bestämmelser om unga lagöverträdare)

Det har gjorts 10 LuL yttrande under perioden med 5 insatser ungdomstjänst/ungdomsvård.

Placeringskostnader för ungdomar HVB/LVU och antal familjehemsplaceringar.

2024	2025	Totalt
7 940 852	7 690 355	15 631 207

Bild 7 – Kostnader för placering av barn och unga 2024–2025 (Källa: Bräcke kommun)

Kostnader för placering av ungdom 21–25 år

Inga kostnader för placering av ungdomar i ålder 21 – 25 år i LVM (lagen om vård av missbrukare i vissa fall) under perioden.

Gymnasiebehörighet

Bräcke kommun

Under de senaste åren har andelen elever i åk 9 som blivit behöriga till gymnasiets yrkesprogram varierat. Under 2025 ökade andelen av niondeklassare som är behöriga till yrkesprogram från 82,5 till 85,9 procent. Motsvarande höjning ses inte på riks och länsnivå.

2025 hade fler flickor än pojkar gymnasiebehörighet i Bräcke kommun, flickorna 87,9 procent och pojkar 83,9 procent. Förändringen från 2024 visar på att flickors behörighet har sjunkit med 4,1% medan pojkarnas har ökat med 8,9%

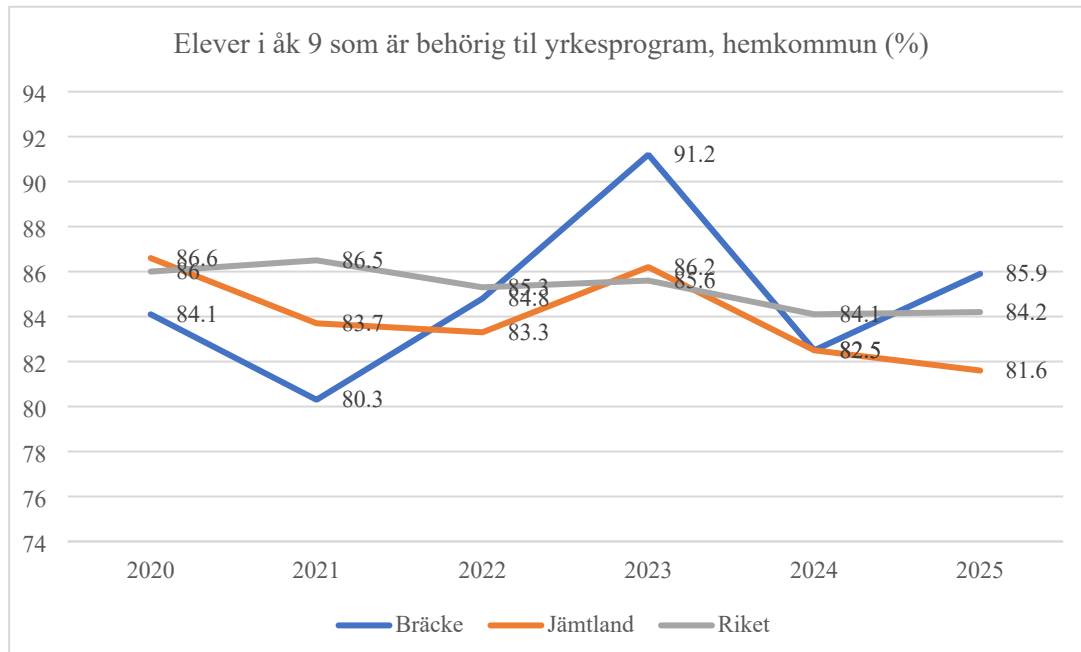

Bild 9 – Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram. (Källa: Kolada)

Bräcke kommun

Kartläggning brottslighet och trygghet Bräcke kommun

Totalt antal anmälda brott

I Bräcke kommun har totalt anmälda brott svängt något under de senaste tio åren. Det högst antal anmälda brott skedde 2025. Totalt antal anmälda brott sjönk något under 2021–2023 för att sedan stiga kraftigt under åren 2024–2025.

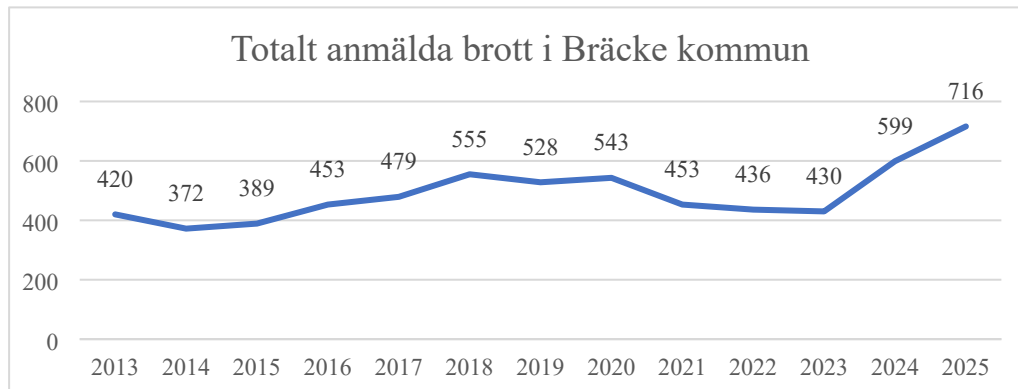

Bild 10 – Totalt antal anmälda brott i Bräcke kommun. (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ). Siffror för 2025 är preliminära.

Nedan jämförs Bräcke kommuns totalt anmälda brottslighet per 100 000 invånare med närliggande kommuner. Alla kommuner visar variation i brottsnivåer över åren med både upp- och nedgångar. Däremot sticker Bräcke kommuns ökning av anmälda brott under 2024–2025 ut i jämförelse med övriga jämförelsekommuner.

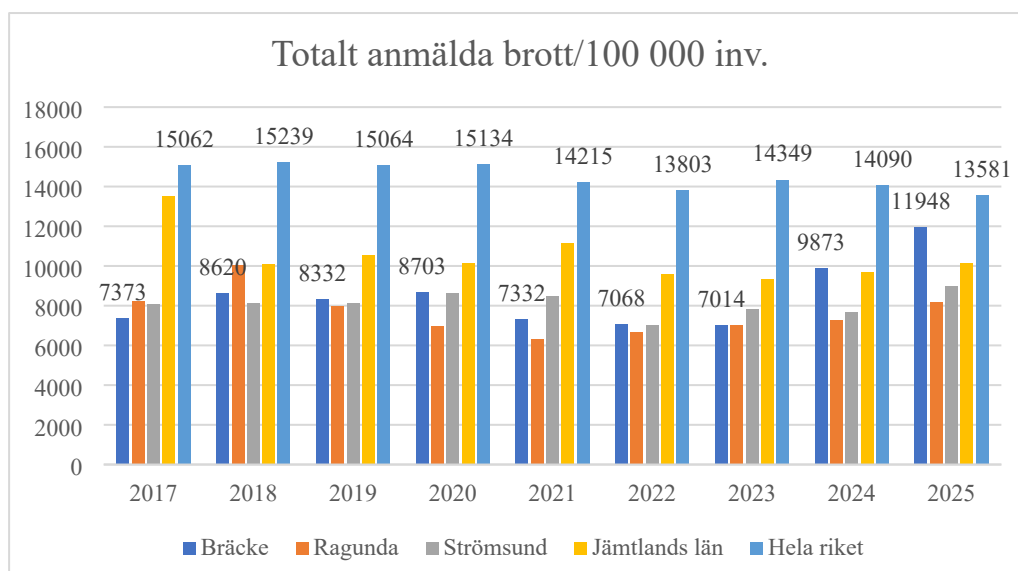

Bild 11 – Totalt antal anmälda brott/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Ökningen av brott i Bräcke kommun har skett inom kategorin *Brott mot förmögenhet* kapitel 8–12 i brottsbalken. Läs mer om ökningen i kapitlet gällande förmögenhetsbrott.

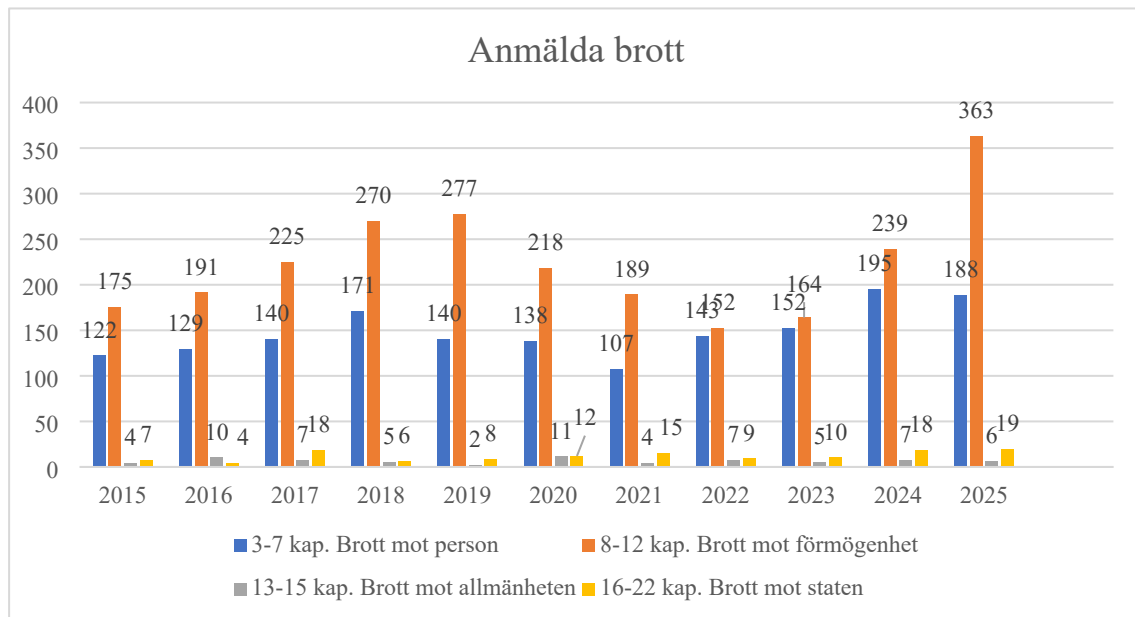

Bild 12 – Totalt antal anmällda brott Bräcke kommun. (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ) siffror för 2025 är preliminära

Brott mot person

Inom kapitel 3–7 i brottsbalken gällande antal anmällda *Brott mot person* för Bräcke kommun ökade framför allt misshandel inklusive grov mellan åren 2023 och 2024. Siffrorna för 2025 visar att antal anmällda brott mot personer, inklusive misshandel har minskat mellan 2024–2025.

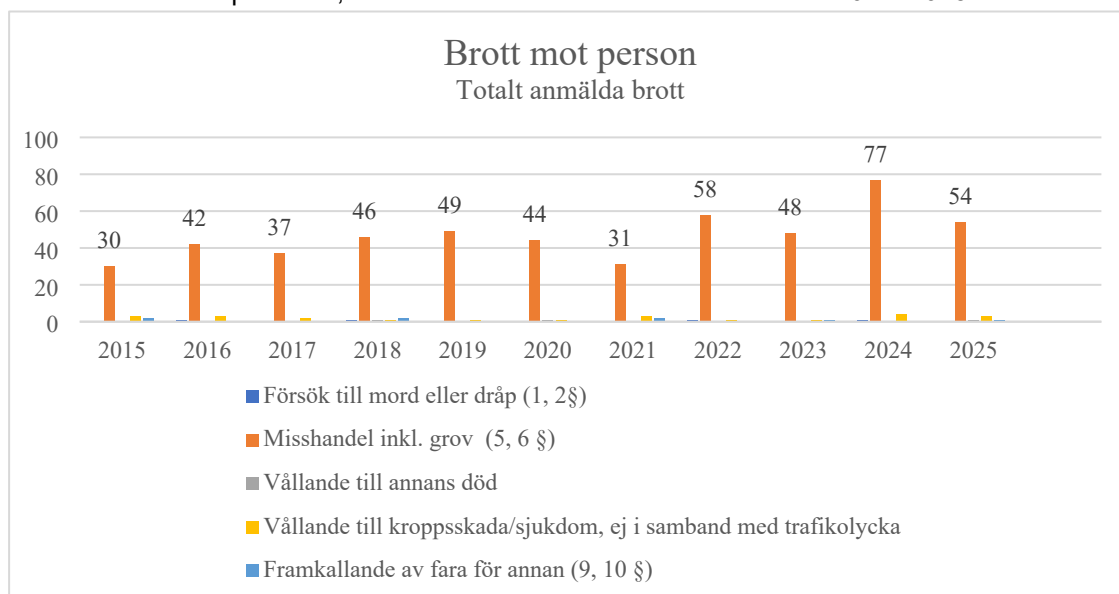

Bild 13 – Totalt anmällda brott mot person, Bräcke kommun. (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ)

Våld i nära relationer

Anmällda brott-Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Att människor utsätts för olika former av våld av en nuvarande eller tidigare partner är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort mänskligt lidande. Det drabbar ofta inte bara den utsatta personen själv, utan även barn och andra närstående.

Nedanstående indikatorer gällande våld i nära relation mot kvinnor och män inkluderar brottskategorierna försök till mord eller dråp, misshandel, olaga frihetsberövande, olaga tvång, fridskränkning, grov fridskränkning, olaga förföljelse, olaga hot, olaga integritetsintrång, ofredande, våldtäkt inklusive grov, oaksam våldtäkt, sexuellt övergrepp, oaksamt sexuellt övergrepp samt sexuellt ofredande.

Bräcke kommun uppvisar de största svängningarna. Efter en relativt låg nivå 2017–2018 sker en kraftig ökning fram till 2020 (609 fall), följt av en nedgång 2021 (291). Därefter syns en ny topp 2022 (762), en nedgång 2023 och åter en kraftig ökning 2024 (791), innan nivån stabiliseras något 2025 (601). Denna volatilitet kan bero på små befolkningsunderlag eller förändringar i anmälningsbenägenhet.

Sammanfattningsvis visar diagrammet att våld i nära relation mot kvinnor är ett växande problem över tid, både lokalt och nationellt. De stora variationerna i mindre kommuner understryker vikten av att tolka sådana data med försiktighet, samtidigt som den långsiktiga ökningen pekar på ett behov av fortsatta och förstärkta förebyggande insatser.

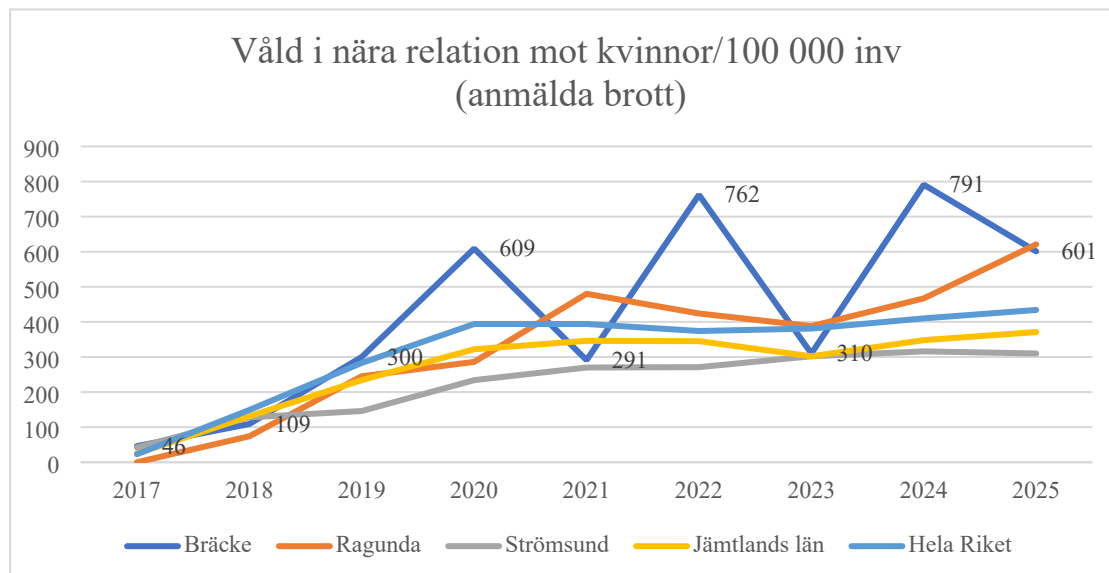

Bild 14 – Antal anmällda brott i Våld i nära relation mot kvinnor/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

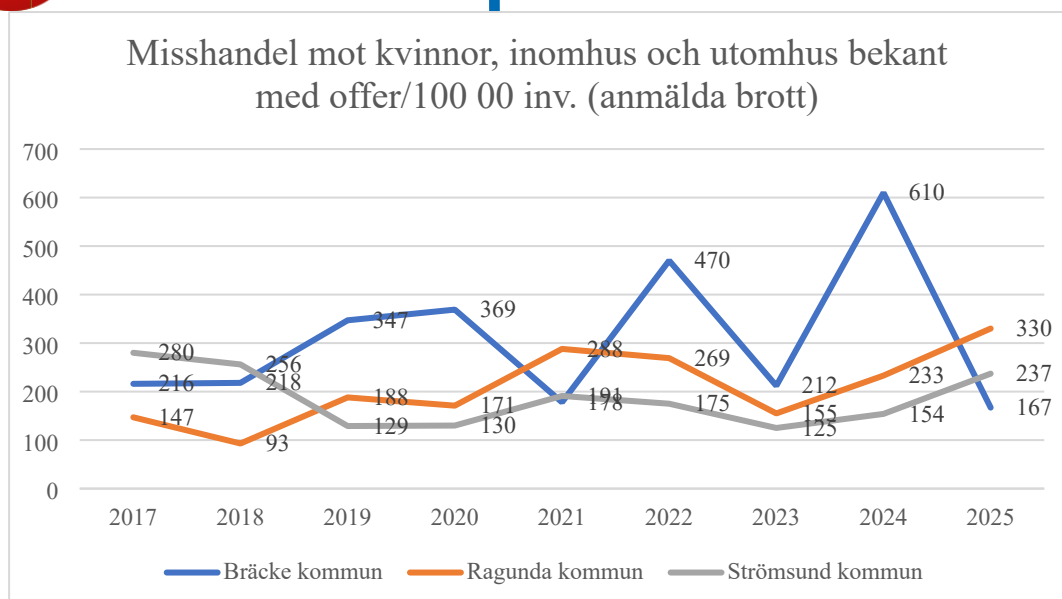

Bild 15 - Misshandel mot kvinnor, inomhus och utomhus bekant med offer/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

I Bräckes kommun är det under senaste året framför allt misshandel som står ut. Detta har ökat markant mellan 2023–2024. Misshandel har till majoriteten av fallen skett inomhus och med en förövare som är bekant med kvinnan.

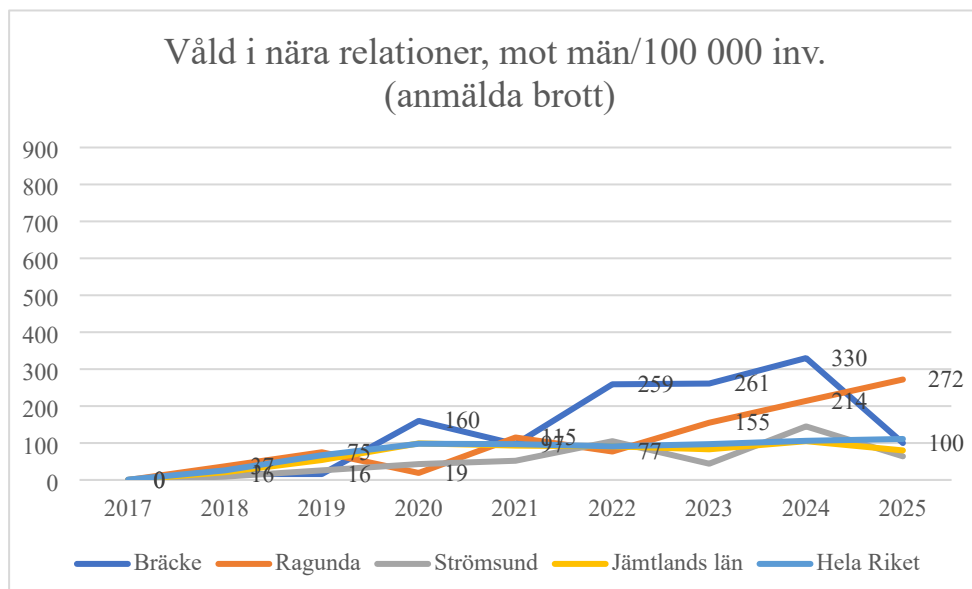

Bild 16 – Våld i nära relationer, mot män, anmällda brott (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Misshandel mot man

Bräcke kommun visar en tydlig förändring över tid. Misshandel mot man mellan 2018 och 2022 ligger nivåerna relativt stabilt, med mindre variationer kring 125–165 fall per 100 000 invånare. Under denna period syns endast en svag ökning. Från 2023 sker en kraftig uppgång. Antalet fall ökar tydligt och når sin högsta nivå 2024, med drygt 300 fall per 100 000 invånare.

År 2025 minskar siffrorna något, men ligger fortfarande betydligt högre än under de tidigare åren. Sammanfattningsvis har Bräcke gått från en stabil nivå till en kraftig ökning de senaste åren, följt av en mindre nedgång.

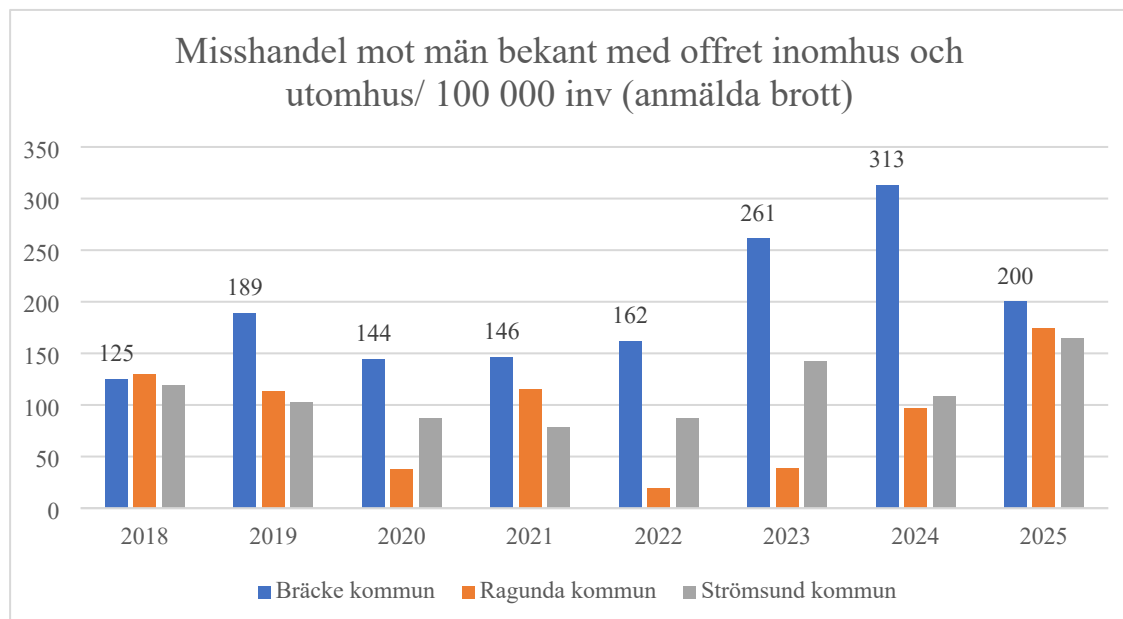

Bild 17 - Misshandel man/100 000 invånare (Källa: Brottsförebygganderådet BRÅ).

Viktigt att komma ihåg när det gäller antal anmälda brott inom kategorin våld i nära relation är att det generellt sett finns stora mörkertal, eftersom många av dessa brottstyper inte anmäls i den grad som motsvarar det faktiska antalet brott (Brå 2022).

Antal anmälningar/ärenden om våld i nära

17 aktualiseringar med 27 insatser med orsak våld i nära relation i Bräcke kommun under perioden 2024–2025 (källa: Bräcke kommun).

Självrapporterad utsatthet och oro för våld i nära relation – NTU

Den självrapporterade utsattheten för misshandel har i Bräcke kommun sjunkit över tid. Trots de ökade anmälningar under 2024 återspeglas inte detta i den självrapporterade utsattheten rapporterad i NTU.

Område	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	2,7	2,2	1,9	1,5	1,7	1,9
Jämtlands län	3,3	2,6	3,1	3,0	2,1	3,3
Riket	3,6	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6

Bild 18 - Självrapporterad utsatthet för misshandel i procent, kommun, län, riket (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2019–2024).

Oro för misshandel

Oron för misshandel i Bräcke kommun har minskat sedan början av mätningarna.

Bräcke kommun

Oro för misshandel (%)

Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	6	5	5	3	4	3
Jämtlands län	7	7	5	5	5	6
Riket	12	10	10	9	8	9

Bild 19 – Oro för misshandel i procent, kommun, län riket (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Självrapporterad utsatthet för sexualbrott

För den självrapporterade utsattheten för sexualbrott finns en trend i att det minskar över tid likt siffrorna över länet och riket.

Självrapporterad utsatthet för sexualbrott (%)

Område	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	3,9	2,6	2,3	2,8	2,7	2,1
Jämtlands län	5,1	4,5	4,1	4,3	3,4	3,9
Riket	5,6	4,6	4,5	4,7	3,8	3,8

Bild 20 – Självrapporterad utsatthet för sexualbrott i procent, kommun, län, riket (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Oro för att utsättas för våldtäkt/sexuella angrepp

Nivåerna om rapporterad oro för att utsättas för våldtäkt/sexuella övergrepp har över tid legat under nivåerna för länet och riket.

Oro för att utsättas för våldtäkt/sexuella angrepp (%)

Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	6	6	4	5	3	3
Jämtlands län	9	8	7	8	7	6
Riket	12	11	10	11	9	9

Bild 21 – Oro för att utsättas för våldtäkt/sexuella angrepp i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Våld mot barn och unga

Anmällda brott – BRÅ

Våld mot barn och unga omfattar brott där individer under 18 år utsätts för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld. Nedanstående indikator inkluderar brottskategorierna misshandel inklusive grov samt grov fridskränkning.

Antal anmällda brott gällande våld inomhus mot flickor per 100 000 invånare skiljer sig mycket åt mellan åren. Viktigt i att komma ihåg är att när det handlar om väldigt få fall (4 för 2024 och 11 för 2025), blir det lätt stora skillnader när man tittar /100 000 inv. För alla fall under 2025 är offret bekant med utövaren.

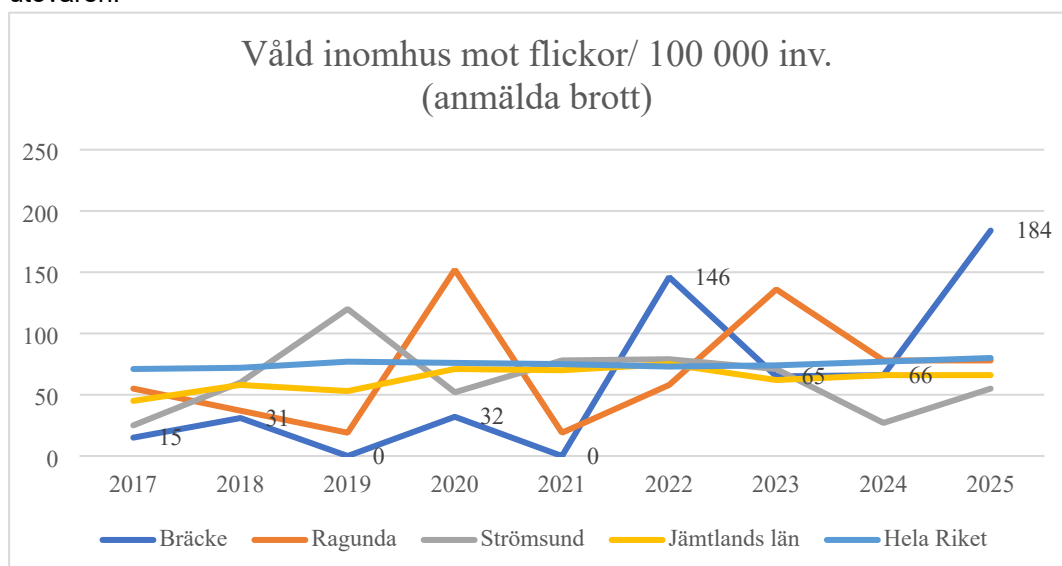

Bild 22 – Anmällda misshandel flickor 0–17 år/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

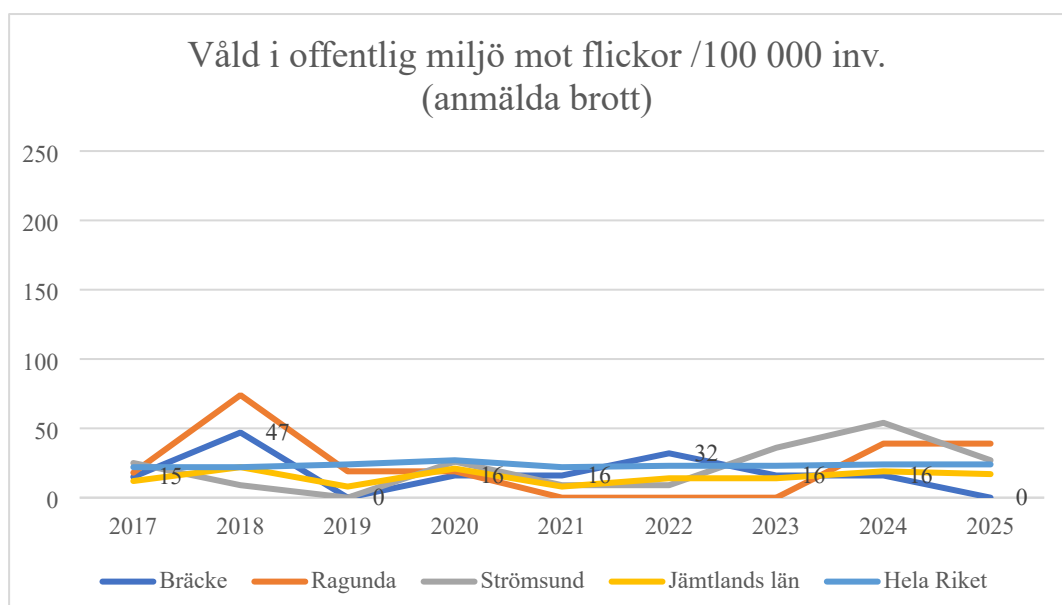

Bild 23 - Våld i offentlig miljö mot flickor /100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

För våld i offentlig miljö ligger Bräcke under snittet i länet samt jämförelsekommunerna

Våld inomhus mot pojkar/100 000 invånare

Bräcke kommun

Gällande anmälda brott om våld inomhus mot pojkar har antal brott i Bräcke kommun ökat mellan 2023 och 2025. Bräcke ligger nu över snittet i länet och riket samt samtliga jämförelsekommuner.

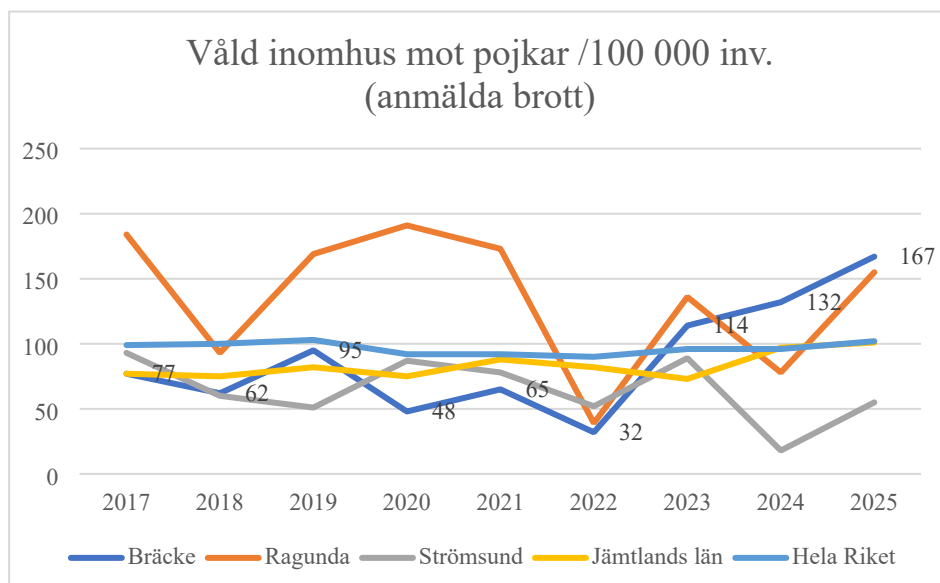

Bild 24 – Våld i inomhus mot pojkar /100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet. BRÅ).

Våld i offentlig miljö mot pojkar

Våld i offentlig miljö mot pojkar uppvisar stora variationer. Efter nivåer runt 50–60 fall per 100 000 invånare fram till 2020 sker en kraftig nedgång till 0 år 2021. Därefter stiger siffrorna markant och når en topp på cirka 98 år 2023. Efter en mindre nedgång ligger nivån fortfarande relativt högt 2025 (cirka 83). Detta tyder på en instabil utveckling med kraftiga svängningar.

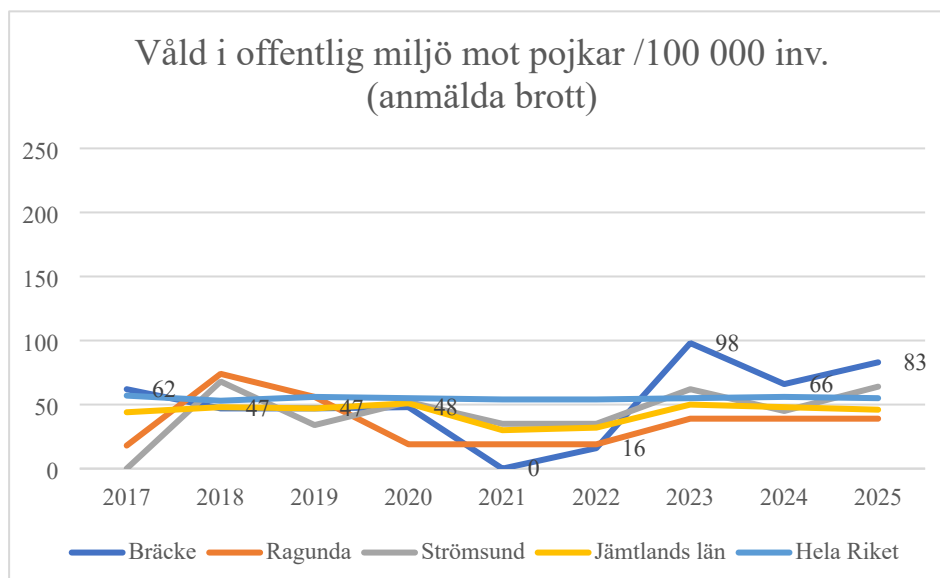

Bild 25 – Våld i offentlig miljö mot pojkar/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Barnfridsbrott mot flicka

Barnfridsbrott är en ny brottskategori sedan 2021 och det är när ett barn bevittnar våld.

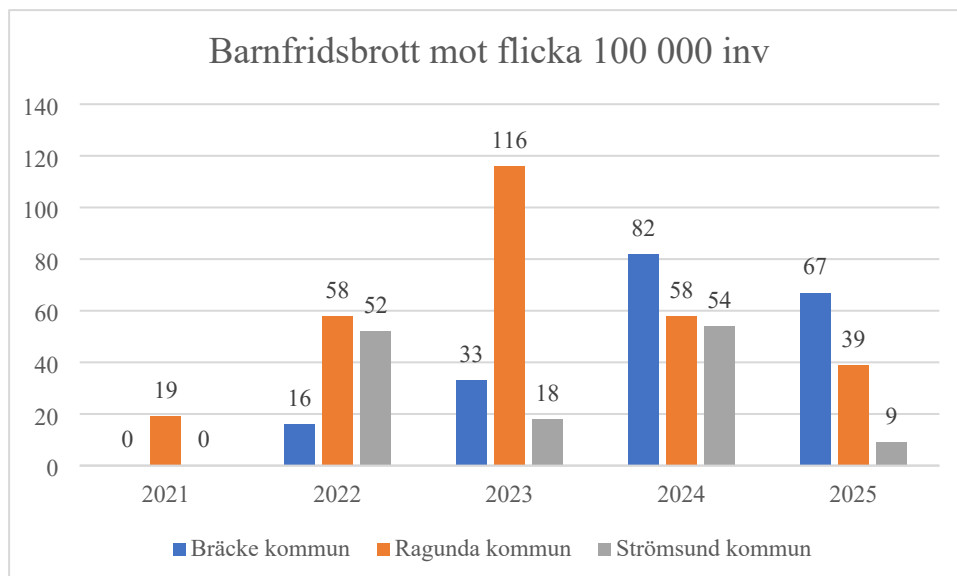

Bild 26 – Barnfridsbrott mot flicka under 18 år/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Barnfridsbrott mot pojke

Antalet barnfridsbrott mot pojke under 18 år per 100 000 invånare har ökat konstant sedan införande 2021 och för 2024 finns det många fler antal anmälda brott än jämförelsekommunerna. Under 2025 sker däremot en tydlig minskning till 67 anmälda brott. Trots nedgången 2025 ligger nivån fortfarande betydligt högre än i början av mätperioden, vilket indikerar en långsiktig ökning jämfört med 2021.

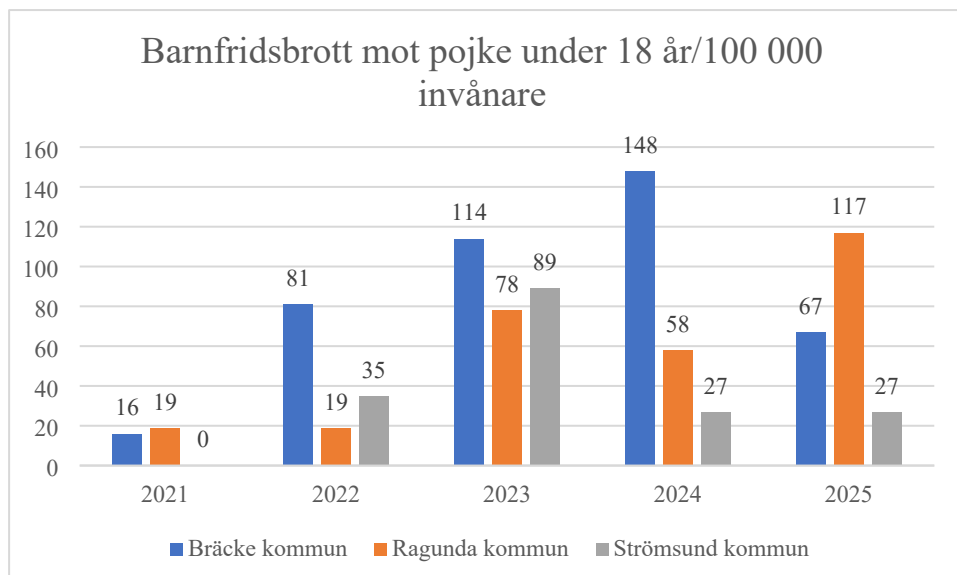

Bild 27 – Barnfridsbrott mot pojke under 18 år/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Antal orosanmälningar till socialtjänsten gällande barn som far illa 2024–2025

Under perioden har det varit 875 orosanmälningar till socialtjänsten. Med anledning av införande av nya socialtjänstlag och nya system är det svårt i dagsläget att specificera orsaker för anmälningarna.

Bräcke kommun

Brott i skolmiljö

Antal incidentrapporter angående personal/elever som utsatts för våld, hot eller kränkningar.

2024: 73 incidentrapporter **2025:** 77 incidentrapporter, där 2 lett till polisanmälan

Antal orosanmälningar till socialtjänsten

83 orosanmälningar under 2024/2025

Antal incidentrapporter angående skadegörelse/klotter/brand samt kostnader

1 incident, skadegörelse dator.

Antal incidenter som har lett till polisanmälan

6 polisanmälningar, se avsnitt Våldsbejakande extremism.

Finns det tecken på/signaler om extremism?

Ja, uppsatta klistermärken inom och utanför skolmiljö, se avsnitt Våldsbejakande extremism.

Skolfrånvaro

10% skolfrånvaro varav 1% oanmäld frånvaro

Trygghet i skolan

Eleverna på Bräcke kommuns grundskolor upplever hög trygghet i skolan.

Andel elever med godkända slutbetyg i årskurs 9 i procent.

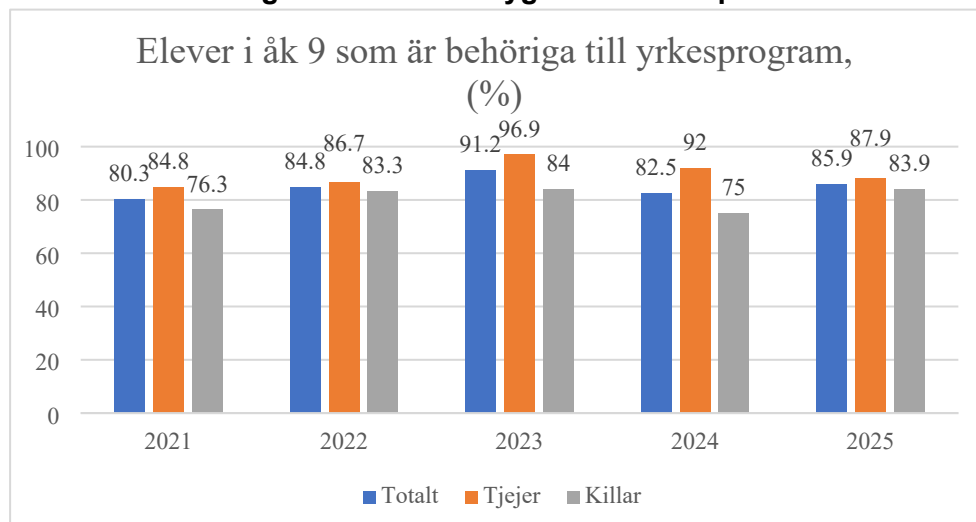

Bild 28 – Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel i procent. (Källa: Kolada Nyckeltal: N15428).

Externa enkäter som genomförs i skolan

Skolverkets skolenkät åk 5 och åk 8: [Bräcke kommun](#)

Skolelevs drogvanor åk 9 och år 2 gymnasiet (vart tredje år)

UMO – ungdomsenkät

Hälsosamtalet i skolan åk 4 och åk 8 (varje år)

Narkotikabrott

Bräcke kommun

Anmällda brott – BRÅ

Narkotikabrott regleras enligt narkotikastrafflagen och omfattar en rad överträdelser, inklusive olaglig distribution, tillverkning av narkotika för missbruk, samt förvärv av narkotika i syfte att sälja den vidare. Lagen täcker även hantering av narkotika genom anskaffning, bearbetning, förpackning, transport, förvaring eller annan hantering som inte är avsedd för eget bruk. Antalet anmällda narkotikabrott speglar dock i hög grad de resurser polisen avsätter för att upptäcka denna typ av brottslighet, snarare än den faktiska omfattningen av narkotikabrott. Detta leder till ett betydande mörkertal. För att få en mer heltäckande bild av narkotikarelaterade brott är det nödvändigt att komplettera den polisanmällda statistiken med andra källor.

I Bräcke har antalet narkotikarelaterade brott varierat över tid. Under 2024 låg antalet anmällda brott något över snittet i jämförelsekommunerna, under 2025 har antalet dock sjunkit något. Alla jämförelsekommuner ligger under snittet för riket.

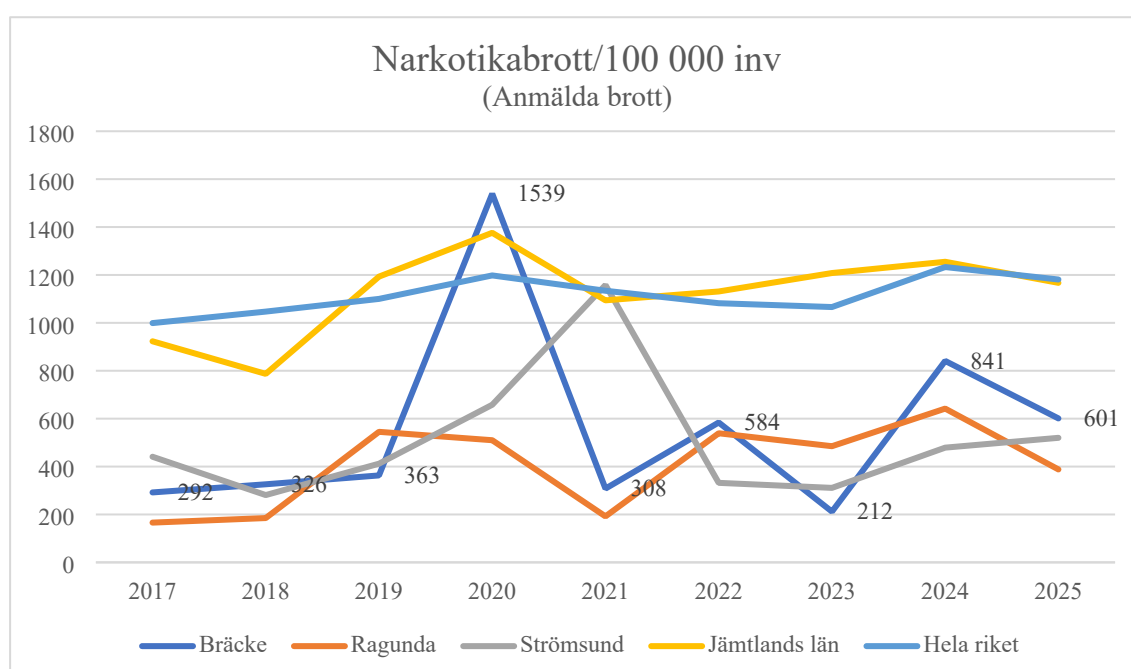

Bild 29 – Anmällda narkotikabrott/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Självrapporterad utsatthet & oro för narkotikabrott – NTU

Andelen personer som uppger problem med öppen narkotikahandel i Bräcke kommun ligger under snittet i Jämtlands län och riket.

Problem med öppen narkotikahandel i det egna bostadsområdet, enligt NTU 2017–2025. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som upplever problem i stor utsträckning.						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	4	3	2	1	3	2
Jämtlands län	4	4	3	4	3	3
Riket	6	6	6	6	6	5

Bild 30 - Andel personer som uppger problem med öppen narkotikahandel i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2020–2025).

Andelen invånare i Bräcke kommun som uppger problem med personer påverkade av alkohol och droger utomhus ligger under snittet i Jämtlands län och riket.

Andel som uppger problem med personer påverkade av alkohol eller droger utomhus (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	6	5	3	4	4	2
Jämtlands län	7	5	4	6	4	5
Riket	8	6	6	6	6	5

Bild 31 – Andel som uppger problem med personer påverkade av alkohol eller droger utomhus i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2020–2025).

Avloppsvattenbaserad epidemiologi

I analysen av Bräcke kommuns droganvändning är det framför allt fyra olika substanser som redovisas och studeras närmare. Dessa är amfetamin, cannabis, kokain och tramadol. Amfetamindoser har varierat över tid med en nivå inom 41,5–125 doser per 1000 invånare och dygn. Den största ökningen av antal doser är i oktober 2024.

Cannabisnivåerna i kommun har fluktuerat kraftigt inom kommunen med doser mellan 50,2–236,3 per 1000 invånare och dygn. De senaste nivåtopparna går även att konstatera att de inträffat på höstprovtagningarna där nivåerna har ökat kraftigt från våren till hösten.

Kokainnivåerna har under hela mätperioden legat på låga nivåer jämfört med andra substanser och är även den substans som förekommer minst i avloppsvattnet i kommunen.

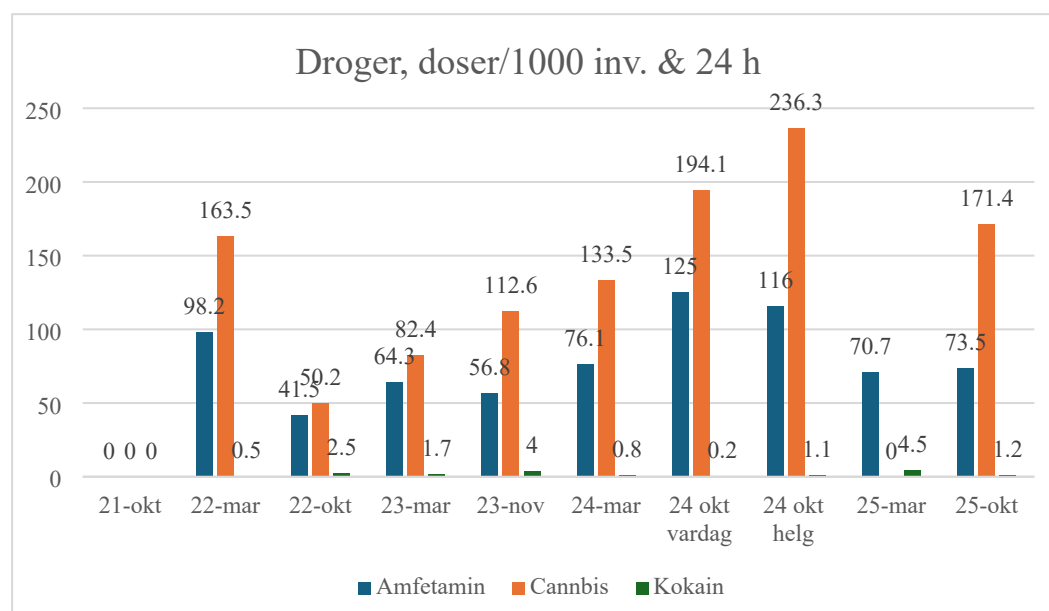

Bild 32 - Antal doser av amfetamin, cannabis och kokain /1000 invånare & dygn (Källa: RISE).

Tramadol

Tramadol förekommer kontinuerligt över tid, med återkommande toppar snarare än en jämn utveckling. De höga nivåerna vissa år och mätperioder kan indikera ökad tillgång, ökad användning eller förändrade konsumtionsmönster. Utvecklingen under 2025 visar lägre nivåer än tidigare toppar, men den senaste ökningen under hösten indikerar att problematiken kvarstår och bör följas noga över tid.

Vid jämförelse av utskrivna recept av tramadol, finns en känsla att förekomsten av illegal tramadol finns, då utskrivningarna inte stämmer överens med de resultat som provtagningarna visar.

Bräcke kommun

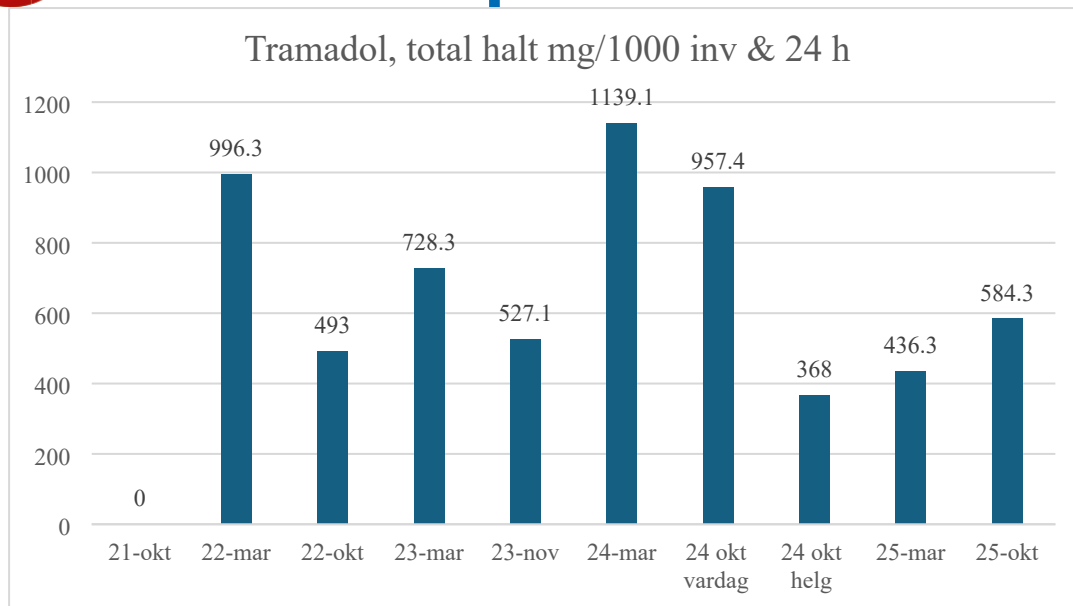

Bild 33 - Tramadol, totalt halt mg/1000 invånare & dygn (Källa: RISE).

I Bräcke kommun har även två provtagningar gjorts under hösten 2024, en på vardagen och en på helgen. Syftet var att redovisa eventuella skillnader i droganvändningen i kommunen mellan veckodagarna och helgen. Resultatet visade på att samtliga substansnivåer ökade på helgen jämfört med vardagen, med undantag för amfetamin som var på ungefär samma. Flertalet substansnivåer ökade kraftigt och vissa fördubblades även till veckoslutet.

Tecken/signaler på försäljning av droger/dopingpreparat samt droghandelsplatser

Enligt avdelningarna så har man inte sett några tecken och signaler på försäljning av droger/dopingpreparat samt droghandelsplatser i samhället.

Tillsyn tobak, nikotin och alkohol

Bygg och miljöförvaltningen

Det har utfärdats tre sanktioner (erinran/varning/återkallelse) gällande tobak, nikotin och alkohol. Vid tillsynen bedöms verksamheterna över lag ha god ordning.

Bräcke kommun

Stöld – och tillgreppsbrott

Anmälda brott – BRÅ

Stöld- och tillgreppsbrott innefattar brott där en gärningsperson olovligt tar någon annans egendom med avsikt att behålla den eller sälja den vidare. Denna kategori inkluderar brottskategorierna stöld, rån mm. med undantag för rån mot privatpersoner och butiksrån, tillgrepp mot motordrivet forskaffningsmedel samt inbrott mot bostad inklusive källare och vind samt fritidshus. Stöld- och tillgreppsbrott påverkar inte bara offrens ekonomiska situation utan kan också skapa en känsla av otrygghet och utsatthet i samhället.

Stöld och tillgreppsbrott

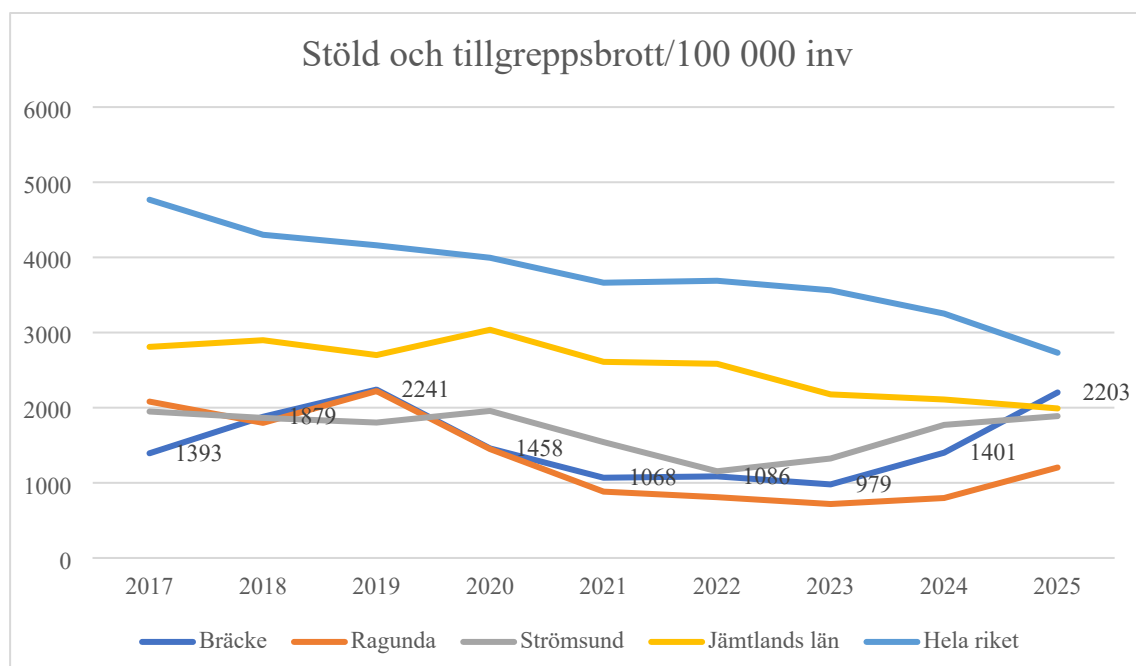

Bild 34 – Antal anmälda stöld och tillgreppsbrott/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Antalet anmälda stöld och tillgreppsbrott i Bräcke kommun har varierat mellan åren. Antalet brott ökade kraftigt mellan 2017–2019, följt av en minskning under perioden 2021–2023. Under de två senaste åren syns dock en ny uppgång 2024 - 2025. Det innebär att under 2025 så ligger Bräcke närmare länsnivå och högre än både Ragunda och Strömsund.

Bostadsinbrott innefattar stöld inklusive grov stöld i lägenhet, villa, källare, vind samt fritidshus. För alla kategorier ingår även försöksbrott. Bostadsinbrott är ett brott som drabbar många och som kan få negativa konsekvenser för brottsoffret.

Bräcke kommun

Bostadsinbrott

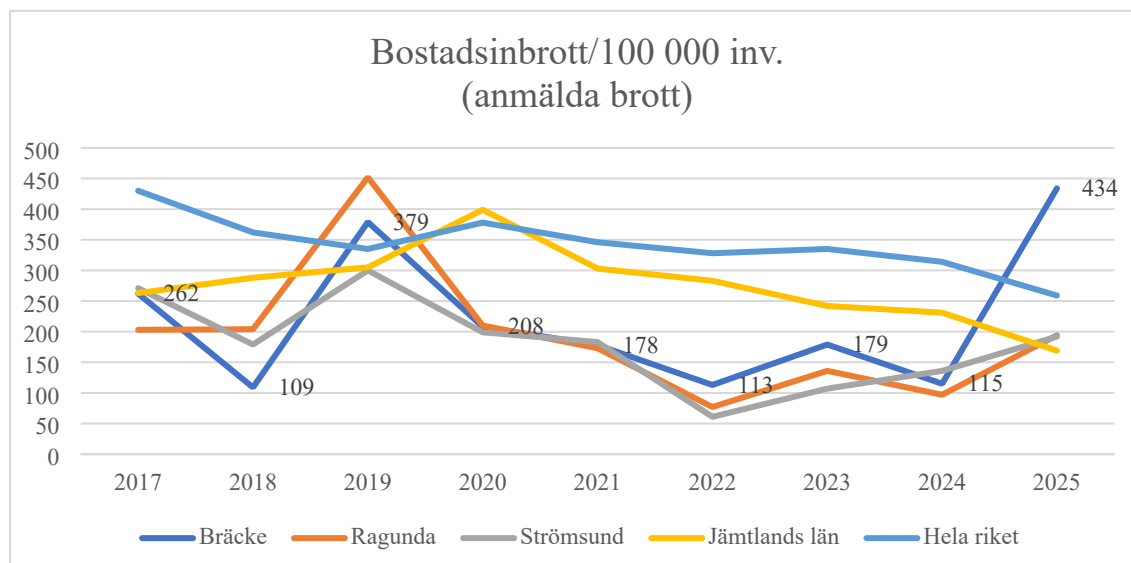

Bild 35 – Antal anmälda bostadsinbrott/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Antalet anmälda bostadsinbrott i Bräcke kommun har visat på stora variationer över tid. Efter en låg nivå 2018 ökade bostadsinbrotten kraftigt 2019, följt av en nedgång fram till 2022. Därefter syns åter en ökning som kulminerar i en tydlig topp 2025, vilket innebär ett försämrat läge det senaste året. Variationerna kan till stor del förklaras av enskilda händelser i en liten kommun.

Bilbrott

Bilbrott innefattar tillgrepp och stöld av och ur motordrivna fordon. Antalet anmälda bilbrott i Bräcke kommun varierar mellan åren och låg under en längre tid på en lägre nivå. Under 2024–2025 syns en mindre minskning.

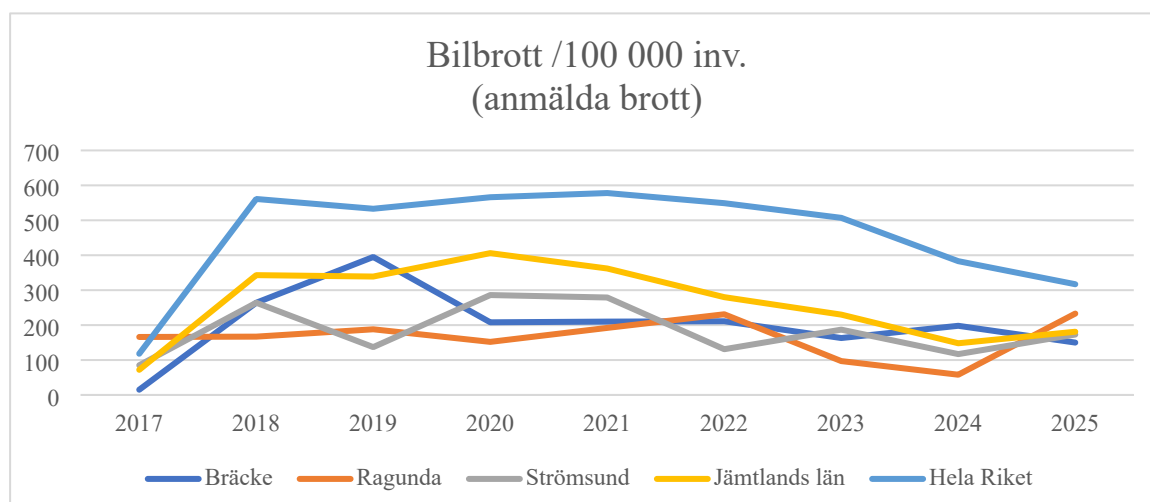

Bild 36 – Antal anmälda bilinbrott/100 000 invånare (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Självrapporterad utsatthet & oro för stöld – och tillgreppsbrott – NTU

I Bräcke kommun har självrapporterade utsattheten för cykelstöld legat på en konstant låg nivå trots den ökade rapporteringen för Jämtlands län. Den senaste uppgången av stöld och ingreppsbrott under 2025 återspeglas inte i nedanstående siffror.

Självrapporterad utsatthet för cykelstöld (%)						
Område	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	2,6	3,3	3,2	1,9	2,1	1,3
Jämtlands län	6,1	4,7	5,5	7,2	7,2	4,3
Riket	11,4	10,5	10,3	10,0	9,4	9,2

Bild 37 – Andel självrapporterad utsatthet för cykelstöld i procent. (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2019–2025)

Över tid går de se en trend i minskad oro för bostadsinbrott i Bräcke kommun. Trots det ökade antalet anmälda bostadsinbrott återspeglas det inte i en ökad oro för bostadsinbrott.

Oro för bostadsinbrott (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	20	21	18	16	11	12
Jämtlands län	20	17	14	15	14	12
Riket	27	23	22	22	20	20

Bild 38 – Andel oro för bostadsinbrott i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025)

Oron för stöld/skadegörelse av bil har sjunkit sedan 2020 och ligger nu under snittet för länet.

Oro för stöld/skadegörelse av bil (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	17	16	15	13	9	10
Jämtlands län	18	15	17	16	15	12
Riket	27	24	24	23	21	20

Bild 39 - Andel oro för stöld/skadegörelse av bil i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2020–2025).

Bräcke kommun framstår som en trygg plats med låga nivåer av självrapporterad utsatthet och oro för stöld- och tillgreppsbrott jämfört med länet och riket. Minskningar över tid i samtliga kategorier stärker bilden av en positiv utveckling. Samtidigt är det viktigt att fortsätta övervaka utvecklingen för att bibehålla dessa låga nivåer och ytterligare öka invånarnas upplevda trygghet.

Förmögenhetsbrott

Bräcke kommun

Antalet anmälda – BRÅ statistik

Förmögenhetsbrott, även benämnt egendomsbrott, omfattar en rad brott som inriktar sig på otillåten åtkomst, förfogande eller skada på en individs eller en organisations egendom. Denna brottskategori inkluderar allvarliga brott som stöld, rån och tillgrepp av fortskaffningsmedel, där gärningspersonen olovligen tar egendom i sin besittning. Andra brott inom kategorin är egenmäktigt förfarande, förskingring, utpressning, ocker och häleri.

Förmögenhetsbrotten syftar ofta till att tillgodose gärningspersonens ekonomiska intressen på bekostnad av den drabbade. Stöld och rån innebär direkt tillägnelse av egendom, medan förskingring och häleri handlar om att hantera stulen eller förskingrad egendom på ett sätt som innebär olagligt förfogande. Ocker och utpressning innebär utnyttjande av en individs utsatta situation för ekonomisk vinning.

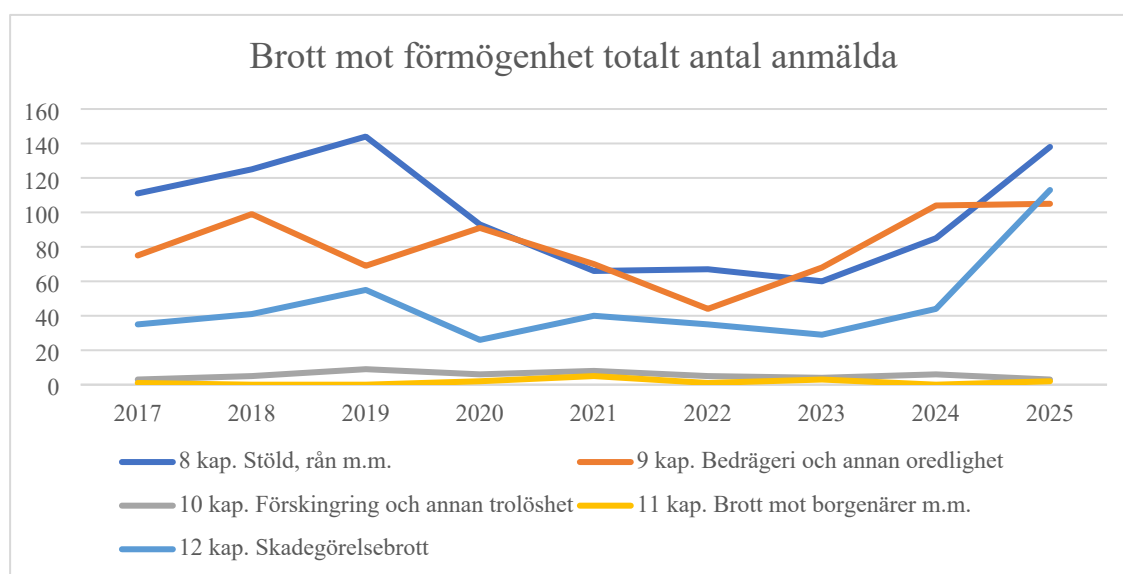

Bild 40 – Totalt anmälda brott mot förmögenhet (Källa: Brottsförebygganderådet BRÅ).

Bräcke kommun

Mellan åren 2023 och 2025 kan man se en ökning av stöld, rån mm. Främst är det kategorin övrig stöld som har ökat de senaste fyra åren.

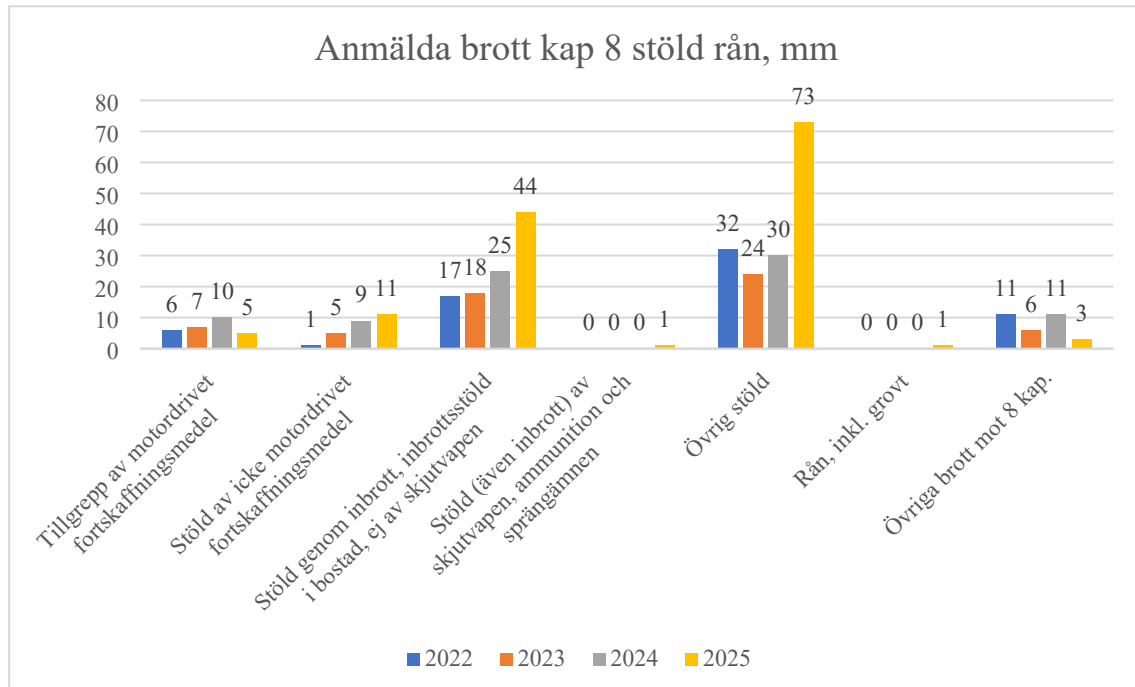

Bild 42 - Anmällda brott inom kategorin brott mot förmögenhet är främst bedrägerier och annan oredlighet samt stöld, rån mm.

Skadegörelsebrott

Anmällda brott – BRÅ

Skadegörelsebrott som leder till skador på den fysiska miljön påverkar inte enbart områdets estetiska värde, utan kan även ha negativa konsekvenser för upplevd trygghet. En miljö som präglas av klotter eller annan skadegörelse upplevs ofta som ovårdad och otrygg, vilket kan ge intryck av att området är utsatt för försummelse eller förfall. Detta kan i sin tur medföra att människor undviker att vistas i området, vilket riskerar att bidra till ytterligare skadegörelse och försämrad miljö. Skadegörelsebrott regleras i huvudsak av 12 kap. Brottsbalken (BrB) och omfattar kategorier såsom genom brand, på motorfordon, klotter och annan skadegörelse.

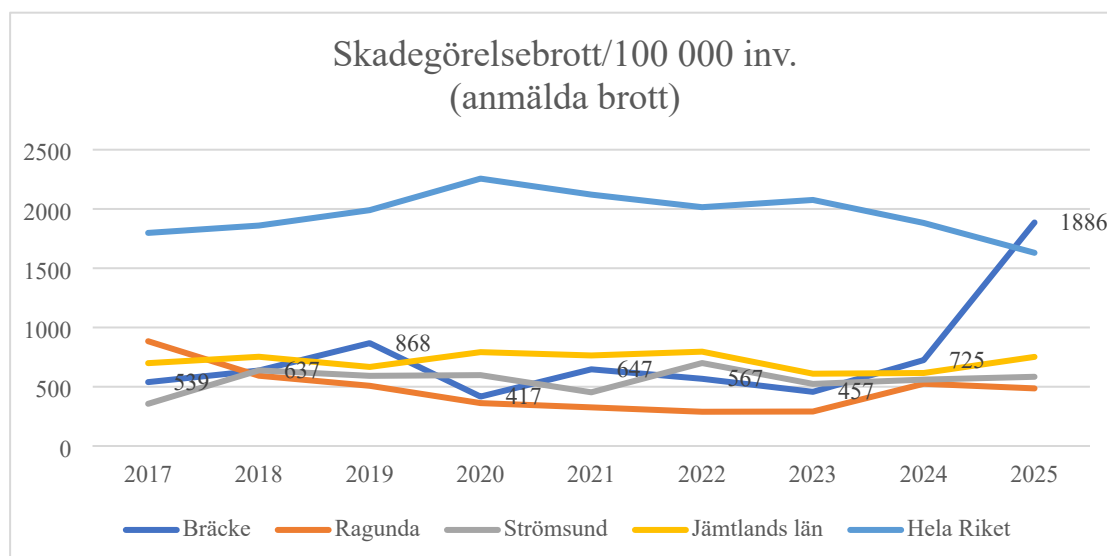

Bild 43 – Skadegörelsebrott/100 000 invånare. (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Gällande skadegörelsebrott har Bräcke kommun stora variationer över tid. År 2025 ökar anmälningar av skadegörelsebrotten till polisen tydligt och når den högsta nivån under perioden, i nivå med eller över länsgenomsnittet. Detta återspeglas dock inte i kostnaderna för skadegörelsen inom organisationen.

Kostnader för skadegörelse inom organisationen

Avdelning	2021–2022	2023–2024	2025
Samhällsbyggnad	200 000* * Skattat belopp	70 000	30 000
Barn och utbildning		50 000	Inga uppgifter
Bygg och miljöförvaltningen	-	-	-
Folkets Hus <i>extern akt.</i>	-	31 066	10 000

Bild 44 – Kostnader för skadegörelse inom organisationen 2021-2025 (Källa: Bräcke kommun, Folkets Hus Bräcke).

Bräcke kommun

Självrapporterad utsatthet & oro för skadegörelsebrott

Andelen personer som uppger problem med skadegörelse i bostadsområdet är i paritet med snittet för länet men under snittet i riket.

Problem med skadegörelse i det egna bostadsområdet (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	3	4	1	3	2	2
Jämtlands län	4	5	4	4	3	3
Riket	8	7	7	7	6	6

Bild 45 – Andel personer som uppger problem med skadegörelse i bostadsområde i procent. (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Andelen personer som uppger problem med klotter i bostadsområdet ligger för Bräcke kommun under snittet i Jämtland och riket i stort.

Andel personer som uppger problem med klotter i bostadsområdet (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	2	2	2	3	1	1
Jämtlands län	4	4	7	6	4	4
Riket	7	6	5	5	5	5

Bild 46 – Andel personer som uppger problem med klotter i bostadsområde i procent (Källa: nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Våldsbejakande extremism

Under våren, sommaren och delar av hösten under 2025 skedde en ökning av klistermärken och skadegörelser av våldsbejakande karaktär. Kommunen och polisen har ett tätt samarbete kopplat till våldsbejakande extremism och flertalet polisanmälningar genomfördes under 2025, både som skadegörelse samt hets mot folkgrupp.

Välfärdsbrott

Välfärdsbrott riktar sig mot samhällets ekonomiska utbetalningssystem och utgör ett allvarligt hot mot samhällsekonomin, välfärdens kvalitet och det sociala kontraktet. Dessa brott innebär att oseriösa aktörer, genom att lämna falska uppgifter eller dölja fakta, tillskansar sig pengar på felaktiga grunder. Det kan röra sig om bidragsfusk, användning av falska fakturor, skatteundandragande eller bristande ekonomisk redovisning. Även avtalsbrott och andra oegentligheter, som bedrägerier, faller inom detta område.

Inom kommunen är konsekvenserna av välfärdsbrott omfattande. De leder till stora ekonomiska förluster, försämrad kvalitet inom vård och omsorg samt snedvriden konkurrens där seriösa aktörer missgynnas i förhållande till de som medvetet bryter mot reglerna. Allmänhetens förtroende för välfärdssystemet undermineras vilket skadar tilliten till kommunen och andra offentliga institutioner.

Ett framgångsrikt arbete mot välfärdsbrott kräver inte bara effektiva metoder utan också strategiska insatser. För att lyckas behövs tydliga styrdokument, klara ansvarsroller och satsningar på kompetensutveckling. Det krävs också systematiska och väl förankrade förebyggande åtgärder för att skydda samhällets resurser och säkerställa en rättvis och hållbar välfärd. Effektiv resursanvändning är avgörande. Genom att minimera bedrägerier och missbruk kan kommunen maximera sina möjligheter att möta invånarnas behov. Det innebär att resurser kan riktas till områden där de gör störst skillnad, vilket förbättrar livskvaliteten, särskilt för de mest utsatta grupperna i samhället.

Genom att säkerställa att stöd och resurser går till de som verkligen behöver dem, stärker vi det sociala kontraktet och bidrar till en mer rättvis fördelning av samhällets resurser. Det är också avgörande för att upprätthålla förtroendet för välfärdssystemen. När invånarna upplever att systemen är rättvisa och att skattepengar används ansvarsfullt, stärks tilliten till kommunen och det offentliga samhället i stort.

Bedrägeribrott

Bedrägeribrott är en av de mest utmanande brottskategorierna att hantera på lokal nivå eftersom många av dessa brott begås av nationella eller internationella aktörer. En ökad förekomst av bedrägerier kan förklaras av flera faktorer. Framför allt har den snabba digitaliseringen, genom ökad användning av internet, mobiltelefoner och andra digitala plattformar, skapat nya möjligheter för bedragare att nå ut till potentiella offer. Teknologin gör det enklare att utföra bedrägerier i stor skala, dölja spår och utnyttja sårbarheter i digitala system.

Samhällsförändringar, såsom ökad urbanisering, utbredd användning av sociala medier och högre rörlighet av människor, har också skapat fler möjligheter för bedragare att agera. Globaliseringen innebär att bedragare kan verka över landsgränser, dra nytta av skillnader i lagstiftning och tillsyn mellan länder samt undkomma myndigheternas kontroll. Det försvårar både arbetet med att spåra och lagföra gärningspersoner och det brottsförebyggande arbetet.

Ekonomisk osäkerhet och lågkonjunkturer kan ytterligare driva upp antalet bedrägeribrott. I svåra ekonomiska tider kan människor bli mer benägna att ta risker eller falla offer för bedrägerier i hopp om att förbättra sin ekonomiska situation. Samtidigt kan brister i lagstiftning och tillsyn skapa en gynnsam miljö för bedragare. Om lagarna är otillräckliga eller om tillsynsmyndigheter saknar resurser, blir det enklare för gärningspersoner att agera ostraffat.

Det är viktigt att förstå att bedrägeribrott är komplexa och kan ha olika orsaker beroende på kontext. För att effektivt motverka bedrägerier krävs en heltäckande strategi som innefattar förebyggande insatser,

Bräcke kommun

skärpt lagstiftning och förbättrad tillsyn. Samarbete mellan lokala, nationella och internationella aktörer är avgörande för att skapa en mer robust och motståndskraftig struktur mot denna typ av brott.

Det bedrägeribrott som är anmälda flest gånger under 2025 var bedrägeri genom social manipulation, vilket ökat markant sedan 2022.

Bedrägerier totalt anmälda

Antal anmälda bedrägerier genom social manipulation har en stadig ökning mellan 2022-2025. Trenden mellan 2023-2024 med ökade kortbedrägerier avtog dock mellan 2024-2025

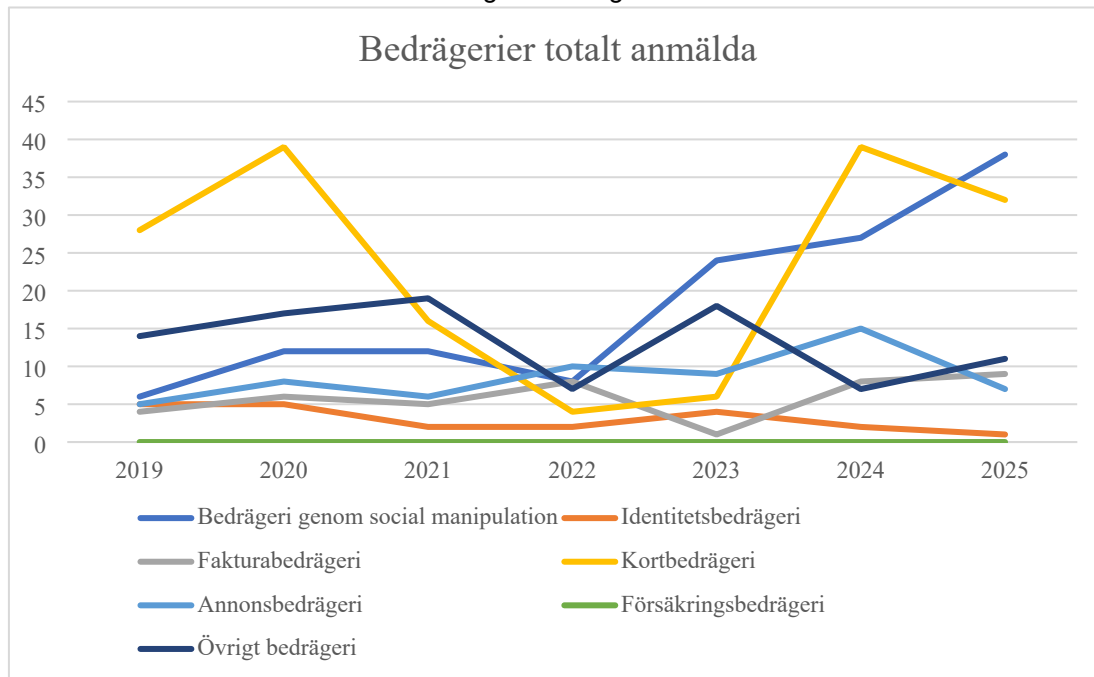

Bild 47 – Antal bedrägeribrott Bräcke kommun (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Bräcke kommun

Bedrägeribrott

I Bräcke kommun varierar antalet anmälda bedrägeribrott över tid. Efter en minskning fram till 2022 ökar brotten tydligt från 2023 och når en hög nivå 2025. Utvecklingen visar att bedrägeribrott har blivit vanligare under de senaste åren.

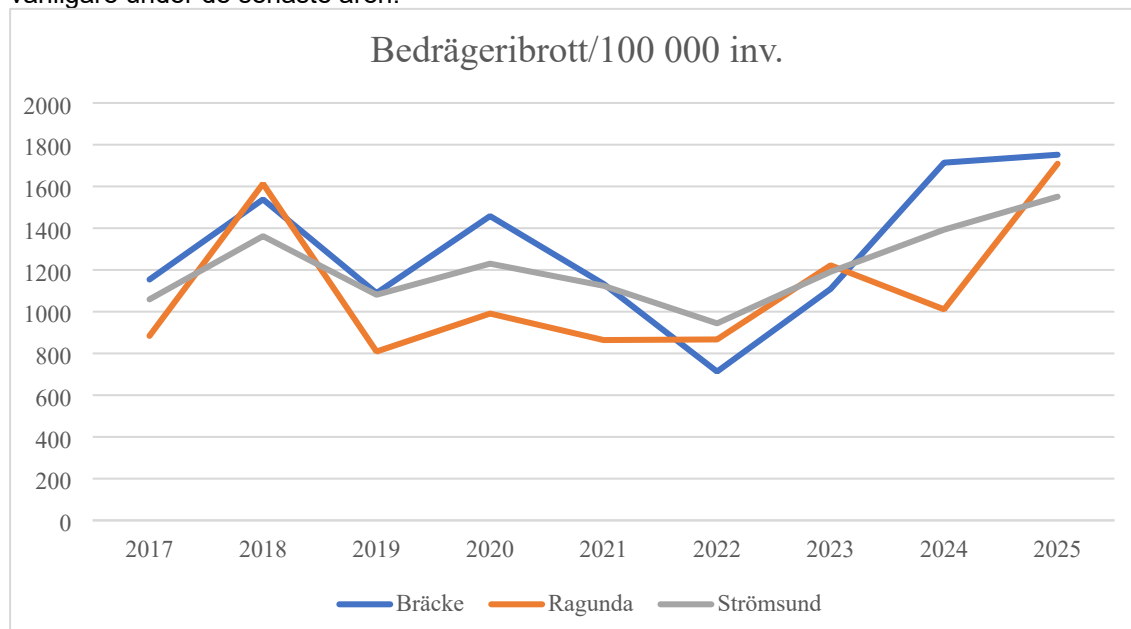

Bild 48 - Bedrägeribrott/100 00 invånare 2019-2025 (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Självrapporterad utsatthet & oro för bedrägeribrott – NTU

Självrapporterade utsatthet för kort-/kreditbedrägerier ligger på en stabil nivå. Till skillnad från andra typer av självrapporterad utsatthet uppger ungefär lika många i Bräcke kommun, som i Jämtlands län och i Riket i stort att de blivit utsatta för kort/kreditbedrägeri.

Självrapporterad utsatthet för kort-/kreditbedrägeri (%)						
Område	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	3,5	2,4	2,2	2,3	3,1	3,1
Jämtlands län	4,0	2,7	2,4	3,2	2,8	2,7
Riket	5,3	4,1	3,5	3,7	4,3	4,3

Bild 49 – Självrapporterad utsatthet för kort- /kreditbedrägeri i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökning NTU 2019–2025).

Bräcke kommun

Självrapporterad utsattheten för försäljningsbedrägerier

Självrapporterade utsattheten för försäljningsbedrägerier i Bräcke kommun har varit på en stabil nivå. Ligger något under snittet i Jämtlands län och riket.

Självrapporterad utsatthet för försäljningsbedrägeri (%)						
Område	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bräcke kommun	4,3	4,7	4,8	4,8	5,9	5,4
Jämtlands län	5,4	5,3	5,5	5,3	6,3	6,5
Riket	5,1	5,5	5,7	6,1	6,9	6,6

Bild 50 – Självrapporterad utsatthet för försäljningsbedrägerier (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Bidragsbrott

Anmällda brott – BRÅ

Bidragsbrott begås av enskilda individer men också organiserade nätverk som utnyttjar välfärdssystemens sårbarheter. Bidragsbrottslagen säkerställer att ekonomiska förmåner som bidrag, ersättningar, pensioner och lån hanteras korrekt. Dessa förmåner administreras av myndigheter som Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, CSN, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommuner och arbetslöshetskassor. Enligt lagen begår en person ett brott om denne lämnar felaktiga uppgifter som leder till att en förmån utbetalas felaktigt eller med ett för högt belopp.

Antalet anmällda bidragsbrott i Bräcke kommun ligger på en låg nivå. Trots variationer mellan åren är nivån 2024 i paritet med jämförelsekommunerna och lägre än riket.

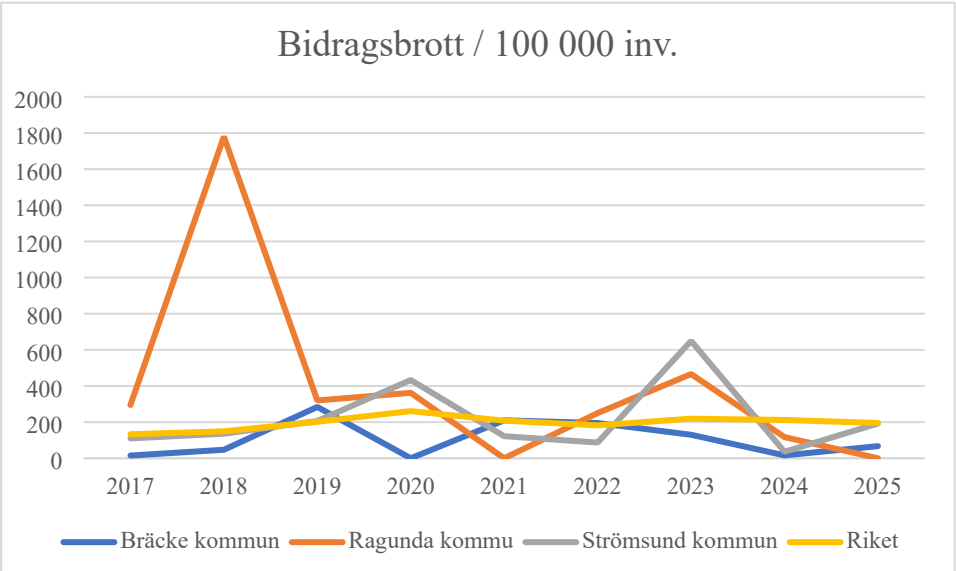

Bild 51 – Antal anmällda bidragsbrott/100 000 invånare 2017–2024 (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Hot, våld och otillåten påverkan

Antal inrapporterat incidenser

Bräcke kommun

Verksamhet	2024	2025	Polisanmälningar
Barn och utbildningsavdelningen	73	47	2
Samhällsbyggnadsavdelningen	2	0	0
Vård och socialavdelningen	88	131	1
Bygg och miljöförvaltningen	0	0	0
UG-Folkets Hus	0	1	0

Bild 56 – Antal inrapporterade incidenser hat och hot mot personal 2024–2025 (Källa; Bräcke kommun).

Samhällsklimatet har blivit hårdare, med ökade påtryckningar och inslag av otillåten påverkan riktad mot verksamheter, vilket påverkar arbetsmiljö och myndighetsutövning.

Trafikbrott

Anmälda brott – BRÅ

Precis som för narkotikabrott är trafikbrott en brottskategori vars utfall till stor del styrs av hur stora resurser polisen lagt på att upptäcka brottligheten.

Om trafikövervakningen är otillräcklig eller oregelbunden, kan detta skapa en upplevd straffrihet som leder till att fler bryter mot trafikreglerna. Samtidigt kan en låg upptäcktsrisk innebära att vissa trafikbrott inte anmäls eller åtgärdas. Statistik över trafikbrott bör också förstås i ljuset av att kan vara polisen egeninitierade brott. Polisens närvaro och riktade insatser har en direkt påverkan på antalet anmälningar. Kortare, intensiva insatser kan leda till en ökning av anmälda brott när fler överträdelser upptäcks, medan längre perioder av synlig polisen närvaro kan ha en avskräckande effekt och därmed minska antalet brott.

I brottskategorin trafikbrott som presenteras nedan ingår olovlig körning (inkl. grov), rattfylleri (inkl. grov) samt smitning.

Trafikbrott

Antalet anmälda trafikbrott i Bräcke kommun varierar mellan åren. Efter en ökning fram till 2021 minskar antalet brott, med en tillfällig uppgång 2024. Sammantaget följer utvecklingen i stort länets nivå, utan en tydlig långsiktig trend.

Antalet anmälda trafikbrott i Bräcke kommun var som högst under 2021. Sedan dess har det både stigit och sjunkit men mellan 2024–2025 har det sjunkit något.

Bräcke kommun

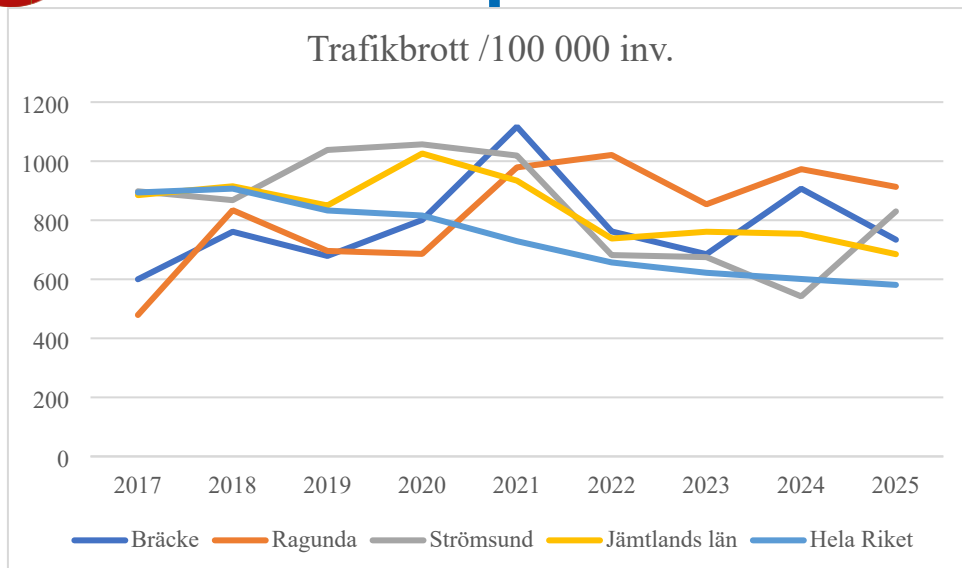

Bild 52 – Antal anmälda trafikbrott/100 000 invånare 2017–2025 (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Antalet anmälda trafikbrott varierar mellan åren utan någon tydlig långsiktig ökning eller minskning. De vanligaste brotten är smitning och olovlig körning, som även står för de största variationerna över tid. Rattfylleri kopplat till alkohol förekommer regelbundet, med toppar vissa år, medan rattfylleri kopplat till narkotika ligger på lägre nivåer men har ökat något mot slutet av perioden. Grov vårdslöshet i trafik och övriga trafikbrott förekommer i begränsad omfattning och på stabila nivåer. Sammantaget pekar statistiken på ett relativt stabilt trafikbrottsläge, med återkommande variationer mellan åren.

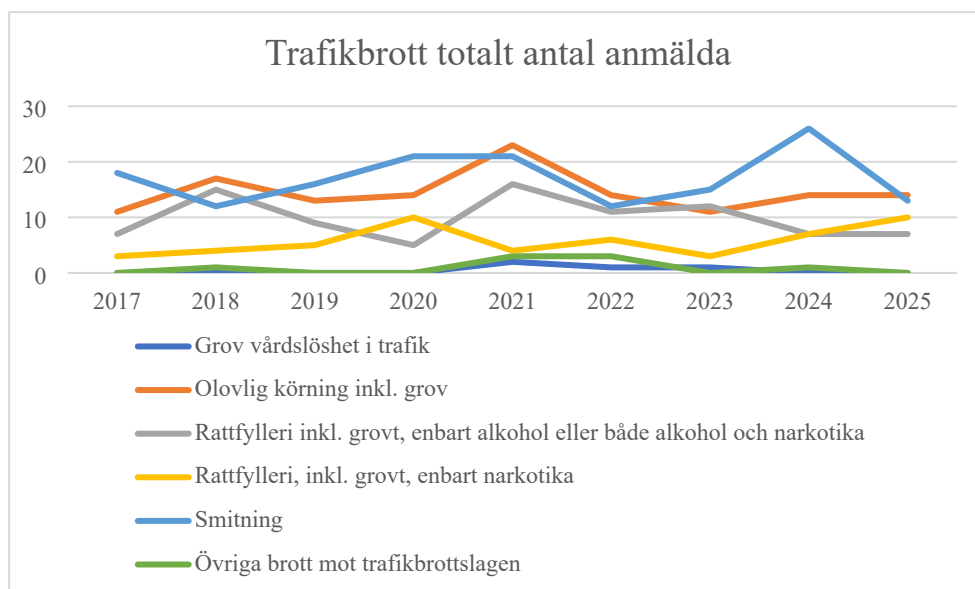

Bild 53 – Anmälda trafikbrott Bräcke kommun 2017–2025 (Källa: Brottsförebyggande rådet BRÅ).

Självrapporterad utsatthet & oro för trafikbrott – NTU

I Bräcke kommun upplever färre än snittet i Jämtlands län samt riket att fortkörning är ett problem. Det går att se en tydlig trend att de upplevda problemen har minskat över tid.

Problem med fortkörning i det egna bostadsområdet (%)

Bräcke kommun

Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	22	20	17	16	15	13
Jämtlands län	19	18	17	18	18	15
Riket	20	19	19	18	17	17

Bild 54 – Upplevda problem med fortkörning i procent. (Källa: Nationella trygghetsundersökning NTU 2020–2025).

Det upplevda problemet med övrig störande körning med moped, bil eller andra motorfordon har en nedåtgående trend och ligger för senaste mätpunkten under snittet i riket.

Problem med övrig störande körning i det egna bostadsområdet (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	14	11	13	11	10	10
Jämtlands län	9	11	12	10	11	10
Riket	13	14	14	14	12	13

Bild 55 – Upplevda problem med övrig störande körning med moped, bil eller andra motorfordon i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2020–2025).

Otrygghet och oro för brott – NTU

Bräcke kommun framstår av den nationella trygghetsundersökningen som en trygg plats att bo på, där invånarna har en stabil och låg nivå av oro för brott. Invånarna i Bräcke kommun känner sig tryggare än genomsnittet i både länet och riket med kontinuerligt lägre nivåer av upplevd otrygghet och oro för brott jämfört med länet och riket.

Viktigt att beakta är att otrygghet och oro för brott är ett komplext och mångfacetterat fenomen och därför svårt att mäta.

Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	14	16	13	11	7	8
Jämtlands län	19	19	16	15	13	14
Riket	30	28	27	26	24	25

Bild 56 – Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i egna bostadsområdet i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökningen NTU 2017–2025).

Valt annan väg eller färdssätt på grund av oro för brott (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	11	10	10	8	4	7

Bräcke kommun

Jämtlands län	17	14	14	14	13	13
Riket	26	24	24	24	22	23

Bild 57 - Val av annan väg eller färdstätt på grund av oro för brott i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökning NTU 2017–2025).

Avstått från aktivitet på grund av oro för brott (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	7	7	6	5	4	5
Jämtlands län	9	7	8	7	7	7
Riket	14	13	12	12	11	12

Bild 58 - Avstått från aktivitet på grund av oro för brott i procent (Källa: Nationella trygghetsundersökning NTU 2017–2025).

Problem med gäng som uppehåller sig i området (%)						
Område	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bräcke kommun	2	1	1	1	0	0
Jämtlands län	3	2	2	3	2	2
Riket	8	7	7	6	6	6

Bild 59 - Problem med gäng som uppehåller sig i området (Källa: Nationella trygghetsundersökning NTU 2017–2025).

Bräcke kommun

Metod & material

För att kartlägga Bräcke kommuns brottslighet och trygghet för år 2025 har flertalet indikatorer sammanställts. Underlag som har inhämtats, analyseras och som ingår i kartläggningen är BRÅs officiella anmälningsstatistik, utvalda delar från den nationella trygghetsundersökningen [NTU], avloppsmätningar av narkotika, undersökningar av droganvändning bland elever i årskurs 9, Hälsa på lika villkor och länsstyrelsens lägesbild över barn och ungas uppväxtvillkor.

Kartläggningen syftar till att kartlägga brottslighet och trygghet. Brottslighet definieras som brott enligt lagens definition. Trygghet handlar om upplevd subjektiv rädsla eller oro för att utsättas för brott.

Avgränsningar

Brottslighetens omfattning och utveckling är svår att beskriva utifrån ett heltäckande perspektiv. Kartläggningen bygger på befintlig statistik från Brå, NTU och Kolada, vilket bidrar till att stärka precisionen i kommunens lägesbild. Genom att kombinera olika informationskällor ökar möjligheten att skapa en tillräckligt heltäckande bild av brottslighet och trygghet i Bräcke kommun för att möta kartläggningens syfte.

Lägesbilden är medvetet utformad på en generell nivå och inkluderar därför inte detaljerade skillnader baserade på ålder, kön, grupper eller andra socioekonomiska och kulturella faktorer. För att utveckla en mer fördjupad lägesbild som inkluderar dessa aspekter krävs ytterligare resurser, både i form av tid och personal. Ett sådant fördjupat arbete behöver vara motiverat av den problembild som framträder i den aktuella kartläggningen.

Beskrivning av material

Anmällda brott – Statistik från BRÅ

Statistiken över anmällda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. Anmällda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. Viktigt är att vara medveten om att brott och fenomen som inte syns i statistiken ändå kan förekomma, vilket kan skapa kunskapsluckor i förståelsen av brottsligheten. Det är viktigt att beakta att de anmällda brotten kan påverkas av mörkertal och ofullständig rapportering, vilket innebär att vissa brott sker men inte polisanmäls. Benägenheten att anmäla brott kan även variera både över tid och beroende på brottstyp. Generellt sätt är brott där det är möjligt att få ut försäkringspengar, såsom stöld och inbrott, har ofta låga mörkertal som förblir relativt konstanta över tid. Enligt BRÅ anmäls även grova brott oftare än lindriga brott, brott mellan obekanta anmäls oftare än de mellan bekanta, och brott som sker på allmän plats anmäls oftare än de som inträffar på privat plats, såsom i hemmet.

Presenterad statistik omfattar händelser inom Bräcke kommun. Statistiken presenteras över tid och både i relation till närliggande kommuner, snittet i länet samt riket. landsbygdskommun men som är närliggande en större stad enligt SKR:s indelning.

Bräcke kommun

Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en återkommande årlig studie som genomförs av Brottsförebyggande rådet (Brå) för att kartlägga brottsoffers erfarenheter och människors upplevelser av trygghet och otrygghet i Sverige. Undersökningen fokuserar på hur individer upplever att de har blivit utsatta för brott, deras oro för olika typer av brott och känslan av otrygghet i samhället. NTU ger även ett mått på förtroendet för rättsväsendet, inklusive polis, åklagare och domstolar, samt människors erfarenheter av att ha varit i kontakt med dessa instanser. Resultaten från NTU spelar en central roll i att förstå brottsutvecklingen och tryggheten ur ett samhällsperspektiv, eftersom den kompletterar den officiella brottsstatistiken med individernas egna upplevelser, även för brott som inte anmäls.

Insamlat datamaterial från NTU till kartläggningen har avgränsats till Bräcke kommun, Jämtlands län och riket. Från och med 2025 kan kommuner få årsvis statistik. Med hjälp av en ny statistisk metod kombineras svaren från undersökningen med andra typer av data för att förbättra precisionen i skattningsarna på områdesnivå.

Metoden som kallas för småområdesskattning (Small Area Estimation, SAE) gör den statistiska osäkerheten i skattningsarna betydligt mindre och det är därför möjligt att ta fram årsvisa resultat på kommunnivå. Metoden används för första gången inom produktionen av de kommunala resultaten i NTU 2025, men för att möjliggöra jämförelser över tid så har resultat tagits fram från och med NTU 2017 och framåt. Småområdesskattning är en internationellt etablerad metod för att ta fram mer tillförlitliga skattningsar för grupper eller områden som består av få svarande inom ramen för urvalsundersökningar.

Med småområdesskattning kombineras svaren från undersökningen med andra typer av data, såsom registerdata på kommunnivå, för att "låna" statistisk styrka mellan kommuner och på så sätt förbättra precisionen i skattningsarna från NTU. Vid skattningsen av andelen utsatta för misshandel har det exempelvis tagits hänsyn till graden av befolkningstäthet i kommunen. Detta eftersom tidigare forskning, liksom NTU-underlaget, visar en korrelation mellan befolkningstäthet och misshandel. Genom att ta hänsyn till relevant kommunstatistik så får man mer tillförlitliga resultat – även när antalet svarande är få.

Antalet personer (urval 300) som svarar på NTU undersökningen för Bräcke kommun är:

	Bräcke	Jämtlands län	Hela landet
	Antal	Antal	Antal
2019	68	1 496	73 461
2020	61	1 571	73 813
2021	73	1 597	74 351
2022	63	1 432	64 989
2023	56	1 279	63 683
2024	57	1 404	64 751
2025	53	1 298	65 338

Bild 60 - Antal personer (urval 300) som svarar på NTU undersökningen i Bräcke kommun

Kolada

Kolada är en öppen och kostnadsfri databas som utvecklats av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Den erbjuder omfattande statistik för att stödja uppföljning och analys av verksamheter

Bräcke kommun

inom kommuner och regioner. Med över 6 000 nyckeltal möjliggör Kolada jämförelser mellan olika enheter, vilket gör den till ett värdefullt verktyg för att följa upp resultat, identifiera förbättringsområden och främja effektivitet i offentlig verksamhet. Databasen är tillgänglig för alla och används både av myndigheter och andra aktörer för att underbygga strategiska beslut och utvecklingsarbete. Redovisningen av resultaten sker i antal/100 000 invånare.

Avloppsmätningar

Att analysera narkotikahalter i avloppsvatten är en effektiv metod för att uppskatta den totala droganvändningen inom en specifik befolkning. Mätningar av avloppsvatten möjliggör en omfattande övervakning av konsumtionsnivån av narkotika och andra preparat i avloppsvatten. Metoden känd som avloppsbasead övervakning eller avloppsanalys används i allt högre grad för att kartlägga droganvändning på samhällsnivå och kan användas för att följa och övervaka drogutvecklingen. I Jämtlands län och Bräcke kommun har metoden använts sedan oktober 2021. Provtagningen genomförs två gånger per år, en gång på våren och en gång på hösten. Det ger en kontinuerlig bild som möjliggör studerandet av droganvändningen i kommunen över tid. Proverna analyseras sedan för att fastställa förekomsten och koncentrationen av olika droger samt deras metaboliter, det vill säga nedbrytningsprodukter, i avloppsvattnet.

Data som genereras från avloppsanalysen används för att dra slutsatser om droganvändningen i kommunen. Det innefattar att analysera nivåer av olika droger över tid, identifiera trender och mönster samt utvärdera effekterna av åtgärder eller policyförändringar. Metoden ger en uppskattning av den totala mängden narkotika som konsumeras, men resultaten behöver kompletteras med andra typer av data för att skapa en mer heltäckande bild. Genom att kombinera resultaten med exempelvis undersökningar och statistiska analyser kan mätningarna tolkas och valideras på ett mer tillförlitligt sätt.

Fördelen med att mäta narkotika i avloppsvatten är att metoden ger en mer objektiv och övergripande bild av droganvändningen jämfört med traditionella metoder som enkäter eller självrapportering, vilka kan vara påverkade av underrapportering eller felaktigheter. Däremot kan analysen inte identifiera hur många individer som använder en viss drog, utan ger endast en bild av konsumtionsnivåer och antalet normaldoser. Metoden kan inte heller exakt avgöra när drogen har intagits, då olika droger har olika halveringstider. Substanser kan finnas kvar i urinen och detekteras flera dagar efter användning. Vidare tar mätningarna inte hänsyn till befolkningsförändringar som kan bero på exempelvis semester, pendling eller stora evenemang, vilket kan påverka tolkningen av resultaten.

Trots begränsningar är avloppsanalys ett värdefullt verktyg för att komplettera traditionella metoder och skapa en mer nyanserad bild av narkotikakonsumtionen i en befolkning. Data som redovisas från undersökningen redovisas i doser per 1000 invånare och dygn där det är möjligt, annars total halt (mg) per 1000 invånare och dygn.

Hälsa på lika villkor

Den nationella folkhälsoenkäten, Hälsa på lika villkor, är en undersökning om befolkningens hälsa, levnadsvanor och livsvillkor som genomförs av Folkhälsomyndigheten och Statistikmyndigheten SCB. Ett syfte med undersökningen är att få en bild av hur befolkningen mår och kunna följa förändringar över tid. Vart fjärde år sedan 2006 har Region Jämtland Härjedalen valt att beställa ett tilläggsurval, det innebär att ett större antal enkäter skickas ut i länet. Våren 2022 skickades 9 600 enkäter ut till länsinvånare 16 år och äldre, av dessa var det drygt 4 000 som besvarade enkäten. Av dessa var det cirka 300 personer som var bosatta i Bräcke kommun, vilket innebär en svarsfrekvens på 36 procent för kommunen. SCB beräknar en så kallad kalibreringsvikt som används vid analysen av data för att svaren ska kunna användas för att uttala sig om hela befolkningen och inte bara de som svarat. För att säkerställa statistiska skillnader mellan grupper har ett 95 procent konfidensintervall beräknats. För att kunna göra jämförelser över tid presenteras endast data för personer mellan 16–84 år.

Bräcke
kommun

Ny undersökning sker under 2026.

LÄGESBILD 2025

Bräcke kommun

Referenslista

Lagar:

SFS 2023:196. *Lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023196-om-kommuners-ansvar-for_sfs-2023-196/

NTU allmänt:

Brottsförebyggande rådet. (2025). *Nationella trygghetsundersökningen*. Hämtad 2026-03-31 från https://bra.se/statistik/indikatorer-for-kommuners-lagesbild?query=%3A*

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Nationella trygghetsundersökningen: Ett metodstöd för resultat på kommunal nivå*. Hämtad 2026-04-26 från https://bra.se/download/18.6c2b61ea191e4ffb9fe6def/1728373508189/2024_Bras-statistiska%20undersokningar-om-brott.pdf

NTU kommunnivå:

Brottsförebyggande rådet. (2024). *Lägesbild kommuner – indikatorer från NTU 2017-2025*. Hämtad 2026-03-31 från <https://bra.se/download/18.446321e519afce08a949a4e/1765547091923/Om%20NTU-indikatorerna,%20ntu%202017-2025.pdf>

Anmälda brott:

Brottsförebyggande rådet. (u.å.). *Sök statistik över anmälda brott*. <https://statistik.bra.se/solwebb/action/index>

Brottsförebyggande rådet (u.å.) *Indikatorer för kommunernas lägesbild*. Hämtad 2026-03-31 från https://bra.se/statistik/indikatorer-for-kommuners-lagesbild?query=%3A*

Annan inhämtade data:

Region Jämtland Härjedalen. (2024). *Hälsa på lika villkor*. <https://www.regionjh.se/rest-api/centuri/document/56a37816-f588-450e-9fb3-c5633e985b59/78907>

RISE. (2021). *Risk- och skyddsfaktorer*. <https://ri.diva-portal.org/smash/get/diva2:1656234/FULLTEXT01.pdf>

Övrigt:

Brottsförebyggande rådet. (2021). *Kartläggning och lägesbild i lokalt brottsförebyggande arbete*. https://bra.se/download/18.1537f1c6192bd251bfcb0d/1729786065933/2021_Kartlaggning_och_lagesbild.pdf

Kolada. (u.å.). *Jämföraren: Befolkning*. Hämtad 2026-03-09 från <https://kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16789&report=74560>

Kolada. (u.å.). *Jämföraren: SCBs medborgarundersökning*. Hämtad 2026-03-09 från <https://www.kolada.se/verktyg/jamforelse/?focus=16789&report=170469>

Narkotikapolitiskt Center. (u.å.) *NPC reder ut: Avloppsmätningar*. <https://narkotikapolitisktcenter.se/wp-content/uploads/2020/05/PM-Avloppsma%CC%88tningar.pdf>

Bräcke
kommun

Region Jämtland Härjedalen. (2022). *Skydds- och riskfaktorer och deras betydelse för att må bra*.
https://www.regionjh.se/download/18.73e9833018070e3c24610723/1652094305487/Faktablad_Skydds-%20riskfaktorer.pdf

Statistikmyndigheten SCB. (u.å.). *Kommuner i siffror*. Hämtad 2026-03-09 från
<https://kommunsiffror.scb.se/?id1=2305&id2=null>

Sveriges Kommuner och Regioner. (2023). *Kommungruppsindelning*.
<https://extra.skr.se/download/18.ef4ba7d1849a2f55db2898a/1669978414789/Kommungruppsindelning-2023.pdf>